



IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

**„OPERATORA – TERMINALI FEDERACIJE“ D.O.O.
SARAJEVO**

2022.

Broj: 01-02-09-11-4-3023-6/22



Sarajevo, septembar 2023.



SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	4
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	9
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	10
1.	UVOD	10
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	11
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	11
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	15
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	17
6.1	Izrada i donošenje plana poslovanja.....	17
6.2	Izveštavanje.....	18
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	19
7.1	BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD	19
7.1.1	Prihodi	19
7.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima	19
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	20
7.1.2	Rashodi.....	21
7.1.2.1	Troškovi sirovina i materijala	21
7.1.2.2	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja.....	22
7.1.2.3	Amortizacija.....	23
7.1.2.4	Troškovi primljenih usluga	24
7.1.2.5	Ostali poslovni rashodi i troškovi.....	24
7.1.2.6	Ostali rashodi i gubici	25
7.1.3	Finansijski rezultat.....	25
7.2	BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA	26
7.2.1	Dugoročna imovina.....	26
7.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	26
7.2.1.2	Nematerijalna imovina	29
7.2.2	Kratkoročna imovina.....	30
7.2.2.1	Zalihe.....	30
7.2.2.2	Potraživanja od kupaca.....	31
7.2.2.3	Novac i novčani ekvivalenti.....	31
7.2.2.4	Ostala imovna i potraživanja uključujući razgraničenja	32
7.2.3	Kapital.....	32
7.2.4	Obaveze.....	33
7.2.4.1	Dugoročne obaveze	33
7.2.4.2	Kratkoročne obaveze	35
7.2.5	Popis sredstava i obaveza Matičnog Društva	36
7.3	IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA	36
7.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	36
7.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	37
8.	JAVNE NABAVKE MATIČNOG DRUŠTVA	37
9.	OSTALI NALAZI	42
9.1	Sudski sporovi	42
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	43
V.	PRILOZI	48
1.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	48
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	48



I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Operatora – „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: Matično društvo) i Naftnih terminala Federacije d.o.o. Ploče (u daljnjem tekstu: Zavisno društvo) koji zajedno čine Grupu**, koji obuhvataju: Bilans stanja – Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. 12. 2022. godine, Bilans uspjeha – Izveštaj o ukupnom rezultatu za period od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, Izveštaj o tokovima gotovine – Izveštaj o gotovinskim tokovima na dan 31. 12. 2022. godine, Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2022. godine, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku Osnova za negativno mišljenje, finansijski izvještaji ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2022. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izveštaju:

1. Na datum bilansa nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva shodno MRS-u 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 33.458.451 KM, odnosno da su sredstva i finansijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni (tačka 7.2.1.1 Izveštaja);
2. Matično društvo je za obračun amortizacije primijenilo funkcionalnu metodu na sva stalna sredstva u upotrebi, iako se ukupna iskorištenost kapaciteta rezervoara nafte ne može povezati sa trošenjem stalnih sredstava koja nisu direktno vezana uz skladištenje nafte i naftnih derivata. To može imati za posljedicu da su troškovi amortizacije primjenom funkcionalne metode za sva sredstva u 2022. godini manje iskazani za 96,15% (tačke 7.1.2.3 i 7.2.1.1 Izveštaja);
3. Revalorizacione rezerve u konsolidovanim finansijskim izvještajima Grupe iskazane su u negativnom iznosu od 441.624 KM i odnose se na kursne razlike nastale po osnovu neto ulaganja Matičnog društva u Zavisno društvo. Ove rezerve nisu utvrđene u skladu sa odredbama MRS-a 21 – Efekti promjene kursa stranih valuta, prema kojem se kursne razlike proizašle iz monetarne stavke koja čini dio neto ulaganja izvještajnog subjekta u inostrano poslovanje trebaju priznati u dobit ili gubitak u odvojenim finansijskim izvještajima izvještajnog subjekta ili pojedinačnim finansijskim izvještajima inostranog poslovanja (tačka 7.2.3 Izveštaja);
4. Grupa nije izvršila rezervisanja za pokrenute sudske sporove koji se vode protiv društva Naftni terminalni Federacije d.o.o. Ploče u iznosu od najmanje od 851.620 KM, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva. To može imati za posljedicu da su rashodi i obaveze potcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen (tačka 9.1 Izveštaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Grupe u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Vlada FBiH je putem Matičnog društva do 31. 12. 2022. godine izvršila dokapitalizaciju Zavisnog društva u ukupnom iznosu od 28.938.468 KM za rekonstrukciju i dogradnju terminala koji služi za obavljanje njegove osnovne djelatnosti. Navedeno predstavlja značajan rizik, uzimajući u obzir da se nismo uvjerali u transparentan utrošak dodijeljenih sredstava za sanaciju terminala u prethodnom periodu. (tačka 7.2.1.2 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Osim pitanja navedenih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje*, utvrdili smo da nema drugih ključnih pitanja revizije.

Ostala pitanja

Nametnuta su ograničenja djelokruga revizije, jer nismo dobili revizijske dokaze za iskazana stanja u finansijskim izvještajima u vezi sa: prihodima, troškovima plaća i ostalih ličnih primanja, troškovima primljenih usluga, ulaganjima u nematerijalnu imovinu i potraživanjima, jer nam Zavisno društvo nije dostavilo dokumentaciju kojom bi se potvrdile navedene pozicije, što smo detaljnije opisali tački 2. Izvještaja.

Konsolidovane finansijske izvještaje Grupe za godinu završenu 31. 12. 2021. revidirao je drugi revizor – Grant Thornton d.o.o. Banja Luka – i izrazio mišljenje s rezervom o tim finansijskim izvještajima 29. 6. 2022. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Grupe odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).



U sastavljanju finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Grupa ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Grupa.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Grupe;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.



2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Negativno mišljenje

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Operatora – „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo i Naftnih terminala Federacije d.o.o., koji zajedno čine Grupu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za negativno mišljenje* aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Grupe za 2022. godinu nisu u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nije izvršeno kontinuirano identifikovanje i ocjena rizika, a kontrolne aktivnosti nisu u svim slučajevima dosljedno primijenjene, niti je vršen potpun nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, posebno vezano za rad Zavisnog društva Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče, što nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);
2. Zavisno društvo primjenjuje vlastite računovodstvene politike koje nisu usaglašene sa politikama Matičnog društva, te ono nema suštinsku kontrolu nad određivanjem finansijskih i poslovnih politika. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definisano da pri izradi konsolidovanih finansijskih izvještaja grupe pravnih lica Matično društvo ima vladajući uticaj (kontrolu) na određivanje finansijskih i poslovnih politika (tačka 4. Izvještaja);
3. Prijem u radni odnos za 15 zaposlenika na određeno vrijeme u Matičnom društvu vršen je bez provođenja javnog oglašavanja, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH (tačka 4. Izvještaja);
4. Postupci javnih nabavki roba, usluga i radova Matičnog društva u iznosu od najmanje 23.065.984 KM nisu provedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, jer su zaključivani ugovori sa vrijednošću većom od procijenjene, u suprotnosti sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije, provedeni su različiti postupci za nabavku istovrsne robe, te odredbe zaključenih ugovora nisu ispoštovane. Također, planom nisu predviđeni svi provedeni postupci javnih nabavki, i to je imalo za posljedicu da su provedene nabavke u iznosu većem od 10.309.549 KM u odnosu na Plan, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (tačka 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše negativno mišljenje.



Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Grupe odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. **Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Grupe, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 29. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić s.r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić s.r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.	Uspostaviti sistem internih kontrola u dijelu upravljanja rizicima, kontrolnih aktivnosti i nadzora nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, te sačinjavati Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
3.	Za izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja neophodno usaglasiti i izraditi jedinstvene računovodstvene politike u skladu sa članom 40. stav 1. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	4.
4.	Sadržaj pozicija u konsolidovanom finansijskom Izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda i Izvještaju o ukupnom rezultatu za period iskazivati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.	4.
5.	Donijeti odluku o imenovanju predsjednika Nadzornog odbora Zavisnog društva.	4.
6.	Ured interne revizije treba planirati revizije procesa koji mogu imati značajne rizike u poslovanju, da bi se poboljšao sistem unutrašnjih kontrola i upravljanja.	4.
7.	Donijeti Plan integriteta u skladu sa Akcionim planom za borbu protiv korupcije u FBiH.	4.
8.	Intenzivirati aktivnosti na osposobljavanju terminala i potrebnih kapaciteta, s ciljem uspostavljanja obaveznih rezervi naftnih derivata, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH.	5.
9.	Kod značajnog odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane veličine, izvršiti usklađivanje plana poslovanja i njegovo prilagođavanje tržišnim uslovima u skladu s članom 83. Statuta Matičnog društva.	6.1
10.	Sačiniti godišnji izvještaj o poslovanju za 2022. godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i uputiti ga Nadzornom odboru i Skupštini na razmatranje i usvajanje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.	6.2
11.	Pribaviti saglasnost Vlade FBiH za izdavanje u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH, koji su Društvu dati na raspolaganje.	7.1.1.2
12.	Uz obračun plaća dostavljati pojedinačne evidencije o radnom vremenu za zaposlenike koji rad obavljaju van sjedišta Matičnog društva, u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	7.1.2.2

13.	Razmotriti adekvatnost primjene funkcionalne metode obračuna amortizacije za sredstva u upravi i administraciji.	7.1.2.3
14.	Sadržaj pozicija rezervisanja u konsolidovanom finansijskom Izveštaju o finansijskom položaju na kraju perioda i Izveštaju o ukupnom rezultatu za period iskazivati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.	7.1.2.6
15.	Na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.1.1
16.	Okončati aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s ciljem uspostave rezervi naftnih derivata.	7.2.1.1
17.	Informisati Vladu FBiH o utrošku dodijeljenih sredstava u skladu sa zahtjevima iz Odluke.	7.2.1.2
18.	Osigurati veću kontrolu nad utroškom dodijeljenih sredstava, kako bi se osiguralo njihovo transparentno korištenje.	7.2.1.2
19.	Donijeti odluku o pokriću gubitka, u skladu s članom 335. Zakona o privrednim društvima.	7.2.3
20.	Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izvještaja za pozicije: rezerve, dobit tekućeg perioda, akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih godina postupati u skladu sa odredbama MSFI-10 u dijelu eliminacije pripadajućeg interesa u kapitalu.	7.2.3
21.	Komponente ostale sveobuhvatne dobiti utvrditi u skladu sa odredbama MRS-a 21 – Efekti promjene kursa stranih valuta.	7.2.3
22.	Evidentirati obaveze za otpremnine, jubilarne naknade i kratkoročne beneficije zaposlenih u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 – Primanja zaposlenih.	7.2.6.1
23.	Sadržaj pozicija u Izveštaju o promjenama na kapitalu iskazivati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi obrasca izvještaj o promjenama na kapitalu.	7.4
24.	Plan javnih nabavki donositi u skladu sa usvojenim finansijskim planom i planom investicija, te blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki.	8.
25.	Plan javnih nabavki pripremati na način da obuhvati sve javne nabavke koje se planiraju provesti kako bi se osiguralo ekonomično i transparentno trošenje sredstava.	8.
26.	Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, u dijelu koji se odnosi na primjenu odgovarajućeg postupka nabavke, ocjenu pristiglih ponuda i poštivanje uslova zahtijevanih tenderskom dokumentacijom.	8.
27.	Blagovremeno provoditi postupke javnih nabavki u dijelu koji se odnosi na komisijsku ocjenu i izbor dobavljača, te konačno zaključivanje ugovora sa njima, kako ne bi dolazilo do značajnog protoka vremena između pojedinih faza u procesu nabavki.	8.

28.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, s ciljem fer i istinitog prikazivanja finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.	9.1
-----	---	-----

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o privrednim društvima;
 - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o naftnim derivatima u FBiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima,
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona



IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Matično društvo), pravni je slijednik ranijeg privrednog društva za skladištenje tečnih goriva Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Terminali Federacije) koje je osnovano 2003. godine. Zakonom o naftnim derivatima FBiH iz 2014. godine^[1], prestala je važiti Odluka o osnivanju ranijeg pravnog lica i osnovan je Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo koji je preuzeo sva prava i obaveze, uključujući sve zaposlenike i imovinu Terminala Federacije. Zakonom su propisani djelatnost, kapital, vlasništvo, ovlaštenja, organi, finansijski plan i druga značajna pitanja za rad Društva. Društvo je osnivač i 100% vlasnik udjela u zavisnom društvu Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče (u daljem tekstu: Zavisno društvo) koje posluje prema propisima Republike Hrvatske.

Osnovni kapital Matičnog društva iznosi 49.126.875 KM i 100% je vlasništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Osnovna djelatnost Matičnog društva je skladištenje naftnih derivata u objektima u vlasništvu Društva i upravljanje ovim objektima ne može se povjeriti drugim pravnim subjektima. Ostale djelatnosti su: trgovina na veliko tekućim gorivima i srodnim proizvodima; stavljanje rezervi naftnih derivata na tržište u slučaju poremećaja snabdijevanja; organizacija, nadzor i upravljanje količinama i kvalitetom rezervi naftnih derivata; prikupljanje i obrada podataka o stanju i prometu operativnih zaliha naftnih derivata i rezervi naftnih derivata; saradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama u skladu s posebnim propisima; saradnja s domaćim i drugim energetskim tijelima i/ili subjektima; osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti uređaja i skladišta za naftne derivate i drugo. Društvo je ovlašteno za uspostavljanje i obnavljanje rezervi naftnih derivata i s njima ne smije poslovati bez prethodne saglasnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije.

Unutrašnja organizacija Matičnog društva uređena je Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. U Društvu se obavljaju poslovi organizovani u slijedeće cjeline: Uprava; Ured interne revizije i sektori za: tehniku, razvoj i investicije; ekonomsko-finansijske i komercijalne poslove; ljudske resurse, opće i pravne poslove i sektor za integralnu zaštitu i informacijsko komunikacijske poslove. Društvo ima svoje podružnice-poslovne jedinice: u Sarajevu, Mostaru, Živinicama i Bihaću.

Društvo **Naftni terminali Federacije d.o.o. Ploče** nastalo je iz nekadašnjeg društva Energopetrol Ploče d.d. Ploče. Društvo je upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Dubrovniku Tt-06/104-4 dana 10. 2. 2006. godine.

Osnovna djelatnost Zavisnog društva je skladištenje robe, prvenstveno nafte i naftnih derivata. Zavisno društvo je vlasnik poslovnog prostora na prvom spratu zgrade u Pločama, u ulici Trg Kralja Tomislava br. 2 površine 447 m². Kao pravnik slijednik Energopetrol-a Ploče d.d. Ploče, Zavisno društvo obavlja djelatnost na terminalu tekućih tereta sagrađenom na adresi Kanal Vlaška b.b. u slobodnoj zoni Luke Ploče. Površina terminala je 150.000 m². Terminal je povezan kopnenim i pomorskim vezama, a ukupna zapremina skladišnih jedinica terminala iznosi 81.300 m³.

Konsolidovani finansijski izvještaji na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2022. godine obuhvataju Matično društvo i Zavisno društvo (zajedno nazvani „Grupa“). Ovi finansijski izvještaji obuhvataju konsolidovane finansijske izvještaje kao što je propisano Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“.

Grupa je na dan 31. 12. 2022. godine zapošljavala 176 radnika (93 Matično društvo, a 83 Zavisno društvo).

Sjedište Grupe je u Sarajevu, u Ulici Mustajbega Fadilpašića broj 1.

^[1] „Sl. novine FBiH“, broj 52/14



2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Grupe za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2022. do jula 2023. godine.

Posebno ističemo da smo u toku obavljanja revizije suočeni sa ograničivanjem našeg djelokruga rada, jer nam Zavisno društvo nije dostavilo dokumentaciju za iskazana stanja u finansijskim izvještajima u vezi sa: prihodima, troškovima plaća i ostalih ličnih primanja, troškovima primljenih usluga, ulaganjima u nematerijalnu imovinu i potraživanjima, kojom bi se potvrdile navedene pozicije, što smo detaljnije opisali u ovom Izvještaju (tačke 7.1.1.1, 7.1.2.2, 7.1.2.4, 7.2.1.2, 7.2.1.3 i 7.2.2.2 Izvještaja).

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši finansijsku reviziju Grupe. Nakon izvršene revizije za 2022. godinu data je ukupno 28 preporuka.

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem Pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu.

U Pismu menadžmentu dato je sedam preporuka, od kojih je samo jedna implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, koja se odnosi na unos podataka u aplikaciju PIFC. Također, djelimično je realizovana preporuka koja se odnosi na rad Ureda za internu reviziju, u smislu njegove adekvatne popunjenosti, dok za ostale preporuke nisu preduzete aktivnosti,

Preporuke koje su djelimično implementirane ili nisu nikako, ponoviti će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.



Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela⁵.

Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Matičnog društva detaljno je utvrđena unutrašnja organizacija, vrste organizacionih jedinica i njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta sa opisom poslova, rukovođenje društvom i organizacionim jedinicama, ovlaštenja u rukovođenju i odgovornost za obavljanje poslova, saradnja u izvršavanju poslova, programiranje i planiranje rada, radni odnosi i disciplinska odgovornost, unutrašnja organizacija sektora i odjela, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad.

Tokom 2022. godine Matično društvo je izvršilo prijem 15 novih zaposlenika, dok je u istom periodu sa 12 zaposlenika prekinut radni odnos (tri sporazumni raskid, tri zbog odlaska u penziju, tri zbog isteka ugovora o radu, jedan kao neplaćeno odsustvo, jedan na lični zahtjev i jedan zbog smrti radnika). **Prijem u radni odnos na određeno vrijeme nije vršen u skladu sa Zakonom o radu⁶, članom 20a. stav 2), koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja u javnim preduzećima čiji je osnivač Federacija, kanton ili općina, već su primjenjivana izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH⁷. Izuzeće se odnosi na prijem u radni odnos bez provođenja procedure obveznog javnog oglašavanja, šest mjeseci jednokratno u toku jedne kalendarske godine za konkretno radno mjesto.**

Matično društvo je u 2022. godini na ovaj način provelo proceduru zapošljavanja za 15 novih uposlenika, bez provođenja javnog oglašavanja. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost kod zapošljavanja, jer primjena izuzeća shodno Uredbi nije ispoštovana, s obzirom na to da je Društvo zaključivalo ugovore na period do šest mjeseci, ali je nakon isteka navedenog perioda zaključilo nove ugovore o radu sa istim zaposlenicima, ali za druga radna mjesta, zbog čega ne možemo potvrditi da su zapošljavanja izvršena u skladu sa Zakonom o radu i Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- ***prijem u radni odnos vršiti u skladu sa Zakonom o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, a u slučaju potrebe dosljedno primjenjivati Uredbu o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH.***

² „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, broj 6/17

⁴ „Sl. novine FBiH“, broj 75/16

⁵ COSO je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. On definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 53/21

Matično društvo je donijelo određeni broj internih akata koji uređuju interne postupke i kontrole: Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o računovodstvenim politikama, Pravilnik o radu, Pravilnik o internim procedurama javnih nabavki i drugi. Nije donesena interna procedura o načinu planiranja, rokovima donošenja i usvajanja planova, niti su utvrđene procedure za praćenje izvršavanja planiranih aktivnosti. Iako je Društvo usvojilo interne akte i procedure, utvrdili smo da one u pojedinim slučajevima nisu dosljedno implementirane, što smo konstatovali i obrazložili kroz Izvještaj.

Matično društvo je imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i sačinjen je Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Iako su Godišnjim izvještajem o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole navedene aktivnosti koje nisu realizovane u cilju uspostavljanja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po komponentama COSO modela.

Matično društvo nije poduzelo aktivnosti na uspostavljanju sistema internih kontrola koji se zasniva na COSO modelu, što je obaveza utvrđena Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. **Naime, ne vrši se kontinuirano identifikovanje i ocjena rizika, a kontrolne aktivnosti nisu u svim slučajevima dosljedno primijenjene, niti je vršen potpun nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, posebno vezano za rad Zavisnog društva. Zavisno društvo primjenjuje sopstvene računovodstvene politike koje nisu usaglašene sa politikama Matičnog društva, te ono nema suštinsku kontrolu nad određivanjem finansijskih i poslovnih politika. Da bi Matično društvo sastavilo konsolidovane finansijske izvještaje mora koristiti jedinstvene računovodstvene politike, zbog čega je za izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja neophodno usaglasiti i izraditi jedinstvene računovodstvene politike. U Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole nisu navedene mjere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole.**

Navedeno nije u skladu sa članom 40. stav 1. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH kojim je definisano da pri izradi konsolidovanih finansijskih izvještaja grupe pravnih lica Matično društvo ima vladajući utjecaj (kontrolu) na određivanje finansijskih i poslovnih politika.

Pojedinačne finansijske izvještaje Matičnog društva i Konsolidovane Finansijske izvještaje Grupe za 2022. godinu potpisao je Nerman Čeho, certificirani računovođa, na osnovu potpisanog ugovora sa nConsulting d.o.o. Sarajevo. Pravilnikom o sistematizaciji predviđeno je radno mjesto rukovodioca službe za finansijske i računovodstvene poslove (certificirani računovođa), ali nije popunjeno.

Također, uvidom u dokumentaciju konstatujemo da pozicije u konsolidovanom finansijskom Izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda i Izvještaju o ukupnom rezultatu za period nisu u potpunosti iskazane u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

Preporuke:

- *uspostaviti sistem internih kontrola u dijelu upravljanja rizicima, kontrolnih aktivnosti i nadzora nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, te sačinjavati Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;*
- *za izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja neophodno usaglasiti i izraditi jedinstvene računovodstvene politike u skladu sa članom 40. stav 1. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
- *sadržaj pozicija u konsolidovanom finansijskom Izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda i Izvještaju o ukupnom rezultatu za period iskazivati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.*



Organi Matičnog društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava, kao organi upravljanja, te Odbor za reviziju.

Skupštinu Matičnog društva čine punomoćnici Vlade FBiH. Skupština, u skladu s članom 29. Statuta, održava se najmanje jednom godišnje radi usvajanja godišnjih izvještaja koji uključuju finansijske i izvještaje revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju i odlučuje o povećanju i smanjenju osnovnog kapitala i rasporedu dobiti. Tokom 2022. godine održano je šest sjednica Skupštine Društva (dvije redovne i razmatrana su imenovanja članova Nadzornog odbora, raspodjela dobiti, usvajanje Plana poslovanja i godišnjeg finansijskog plana i finansijskih izvještaja za 2021. godinu.

Nadzorni odbor Matičnog društva u sastavu: Amer Kapo, VD predsjednik, i VD članovi: Esad Hasanović i Miroslav Rozić, kao vršioci dužnosti i imenovani su Odlukom Skupštine Društva od 17. 4. 2020. godine. **Tokom 2022. godine, mandat vršilaca dužnosti produžavan je više puta na period od tri mjeseca.** Prema članu 41. Statuta Društva, sjednice Nadzornog odbora održavaju se prema potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca. Nadzorni odbor je u 2022. godini održao sedam sjednica, na kojima su: podneseni izvještaji Skupštini Društva; usvajani izvještaji Uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu i izvještaji o aktivnostima Odbora za reviziju; usvojen Plan poslovanja i finansijski plan. Mandat Nadzornom odboru istekao je u septembru 2022. a novi vršioci dužnosti imenovani su 30. 12. 2022. godine.

Nadzorni odbor Zavisnog društva čine: Romeo Zelenika – predsjednik i članovi: Adrijana Zarinković i Denis Đogić. **Zapisnici sjednica Nadzornog odbora nam nisu dostavljeni. Mandat članova nadzornog odbora može biti najviše na četiri godine i mogu biti ponovo birani, odnosno imenovani odlukom Skupštine. Vezano za mandat predsjednika Nadzornog odbora Zavisnog društva, nije nam prezentovano da je mu je odlukom Skupštine produžen mandat.**

Preporuka:

- **donijeti odluku o imenovanju predsjednika Nadzornog odbora Zavisnog društva.**

Upravu Matičnog društva čine Hermedin Zornić, predsjednik i Slaven Zeljko član, koji su do 17. 4. 2020. godine bili vršioci dužnosti i to: predsjednik Uprave od 27. 9. 2019. godine, a član Uprave od 8. 2. 2019. godine. Uz prethodnu saglasnost Vlade FBiH na imenovanje članova Uprave Društva od 28. 2. 2020. godine, Nadzorni odbor je 17. 4. 2020. godine imenovao Upravu u istom sastavu na mandatni period od četiri godine. Prema članovima 48. i 49. Statuta Društva, Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja. Statutom Društva definisano je da ukoliko Upravu čini više članova, Uprava zajednički zastupa Društvo. Prema sudskom registru, predsjednik Uprave obavlja poslove iz okvira registrovane djelatnosti i zastupa Društvo zajedno sa članom Uprave, bez ograničenja ovlaštenja, uz supotpis člana Uprave. Član Uprave obavlja poslove iz okvira registrovane djelatnosti, bez ograničenja ovlaštenja, i zastupa Društvo zajedno sa predsjednikom Uprave, uz supotpis predsjednika Uprave. **Upravu Zavisnog Društva** čine: Josip Tomić i Edina Razić.

Odbor za reviziju Matičnog društva imenovan je Odlukom Skupštine Društva od 12. 2. 2019. godine, na period od četiri godine, u sastavu: Dženamir Abaza, predsjednik, i članovi: Irena Bošnjak i Mevledin Bećirević. Statutom Društva definisano je da Odbor za reviziju predlaže Nadzornom odboru godišnju strategiju rizika i plan revizije, osigurava adekvatne i funkcionalne interne kontrole, vrši reviziju polugodišnjih i godišnjih obračuna. Odbor za reviziju je u 2022. godini održao osam sjednica i izvršio je reviziju godišnjeg obračuna za 2019. godinu i polugodišnjeg obračuna za 2020. godinu, te donio strategiju rizika i plan rada za 2021. godinu. Izvještaje o provedenim revizijama i izvještaje o radu je dostavljao Nadzornom odboru u skladu s članom 62. Statuta Društva.



Interna revizija

U skladu s Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁸ i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Matičnog društva, uspostavljen je Ured interne revizije u kojem su sistematizovana tri radna mjesta (rukovodilac i dva interna revizora), a popunjeno je jedno radno mjesto internog revizora. Donesena je strategija rizika i plan rada interne revizije za 2022. godinu.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je tokom 2022. godine sačinjeno pet izvještaja (4 planirane i jedna neplanirana) koja su se odnosili na: reviziju finansijskih izvještaja po godišnjem obračunu za 2021. godinu, reviziju finansijskih izvještaja po polugodišnjem obračunu za šest mjeseci 2022. godinu, reviziju gotovinskih tokova za 2021. godinu, reviziju procesa naplate potraživanja od Zavisnog društva i reviziju javnih nabavki.

Utvrđili smo da nije izvršena adekvatna procjena rizika za procese na nivou Matičnog društva, odnosno odabir procesa za revidiranje u 2022. godini. Konstatujemo da obim izvršenih revizija nije dovoljan da se prepoznaju potencijalna pogrešna prikazivanja, a posebno u dijelu namjenskog utroška sredstava Zavisnog društva doznačenih za dokapitalizaciju koji je prepoznat kao visokorizičan proces i kroz registar rizika.

Ured za internu reviziju sačinio je Godišnji Izvještaj o radu, u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti za koje su date preporuke radi njihovog otklanjanja, o čemu je podnio i konačne izvještaje Odboru za reviziju. **U Uredu interne revizije u 2022. godini bilo je popunjeno samo radno mjesto internog revizora, te uvažavajući nadležnosti Ureda i važnost uspostavljanja funkcije interne revizije, Matično društvo nije uspostavilo internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva. Potrebne izmjene izvršene su u 2023. godini kada je imenovan rukovodilac Ureda interne revizije, što je predočeno uz komentar na Nacrt izvještaja.**

Preporuka:

- **Ured interne revizije treba planirati revizije procesa koji mogu imati značajne rizike u poslovanju, da bi se poboljšao sistem unutrašnjih kontrola i upravljanja.**

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u novembru 2021. godine usvojila novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove Strategije za borbu protiv korupcije u FBiH u kojem je u skladu sa ciljevima i mjerama ovog plana utvrđena obaveza donošenja, odnosno ažuriranja Plana integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Akcionog plana. Matično društvo nije prezentovalo da su poduzete aktivnosti na donošenju Plana integriteta.

Preporuka:

- **donijeti Plan integriteta u skladu sa Akcionim planom za borbu protiv korupcije u FBiH.**

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

U skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH Matično društvo⁹ je jedino ovlašteno za uspostavu i obnavljanje rezervi naftnih derivata i sa njima ne smije poslovati bez prethodno pribavljene pisane saglasnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Rezerve naftnih derivata su količine naftnih derivata uskladištenih na teritoriji FBiH u vlasništvu Vlade FBiH, koje se uspostavljaju s ciljem snabdijevanja naftnim derivatima za slučaj prijetnje energetske sigurnosti FBiH, uzrokovane vanrednim poremećajima u snabdijevanju.

⁸ „Sl. novine FBiH“, broj 38/16

⁹ Operator rezervi naftnih derivata je energetska subjekt koji skladišti, nabavlja, obnavlja naftne derivate i raspolaže sa taksom u skladu sa Zakonom.

U skladu s članom 40. Zakona o naftnim derivatima u FBiH, ministar Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije je 10. 4. 2020. godine donio Instrukciju o načinu osiguranja, organizaciji skladištenja, regionalnom rasporedu, dinamici formiranja i obnavljanja rezervi naftnih derivata,¹⁰ kojom su date upute i propisan način osiguranja, organizacija skladištenja, regionalni raspored i dinamika formiranja i obnavljanja rezervi naftnih derivata u FBiH. Također, propisano je da se rezerve čuvaju u gotovim proizvodima isključivo u skladištima koja su u vlasništvu ili posjedu Društva i ne mogu biti predmetom izvršenja. Članom 39. Zakona o naftnim derivatima u FBiH definisano je da će se obavezne zalihe naftnih derivata formirati u skladu sa Direktivom vijeća (EU) 2009/119/EC11 (u daljem tekstu: Direktiva), kojom je utvrđeno da ukupne zalihe nafte treba da odgovaraju barem količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza ili količini od 61 dana prosječne dnevne domaće potrošnje, ovisno o tome koja količina je veća.

U tabeli je pregled kapaciteta svih terminala i količina naftnih derivata sa 31. 12. 2022. godine:

Terminal	Kapacitet (m3)	Količina naftnih derivata koja se može uskladištiti (tona)	Trenutna količina naftnih derivata (litara)
Živinice	5.900	5.900	FDRR – 1.828.756, Eol Petrol-217.270 i OTF – 2.430.000
Sarajevo	42.300	33.840	0
Mostar	82.627	66.101	0
Bihać	18.300	14.640	0
UKUPNO	189.127	151.302	1.828.756

Zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa Matično društvo nije ušlo u posjed cjelokupne imovine koja mu je Odlukom o osnivanju privrednog društva za skladištenje tečnih goriva „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo¹² data na upravljanje i raspolaganje, što je šire opisano u tački 7.2.1 Izvještaja.

Od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH Matično društvo je provodilo aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa i u 2020. godini u funkciju je stavljen terminal u Živinicama. Nakon uspostavljanja terminala u Živinicama pokrenuta je procedura javne nabavke 2,43 miliona litara goriva koja je okončana u augustu 2021. godine. Nabavki goriva u 2022. godini nije bilo.

Iako su poduzimane aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, još uvijek nisu uspostavljeni svi terminali, zbog čega Matično društvo od 2014. godine, tj. od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH nije uspostavilo rezerve naftnih derivata, zbog čega je i osnovano.

Preporuka:

- **intenzivirati aktivnosti na osposobljavanju terminala i potrebnih kapaciteta, s ciljem uspostavljanja obaveznih rezervi naftnih derivata, u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima u FBiH.**

Zakonom o naftnim derivatima u FBiH definisano je da se finansiranje uspostavljanja rezervi naftnih derivata finansira iz takse za uspostavu rezervi naftnih derivata i prihod je Matičnog Društva. Taksa se plaća na promet naftnih derivata koji služe za krajnju potrošnju u visini od 0,01 KM po litru naftnih derivata, uključujući i LPG koji se koristi u motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem. Obveznici takse su energetske subjekti koji se bave prometom naftnih derivata na malo i kupac koji koristi naftne derivate za njihovo pretvaranje u toplotnu ili mehaničku energiju i posjeduje internu stanicu za snabdijevanje goriva ili u tehnološkom procesu proizvodnje.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 25/20

¹¹ Direktiva vijeća 2009/119/EZ od 14. septembra 2009. godine o obavezama država članica EZ da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 22/14 – prečišćeni tekst (Sl. novine FBiH, br. 60/03, 51/04, 8/05, 13/05, 64/05, 8/09, 99/12, 2/13, 70/13 i 14/14)



Namjenski utrošak sredstava prikupljenih na osnovu takse utvrđuje Vlada FBiH na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, a namjenskim utroškom smatra se: kupovina naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata, kontrola kvaliteta rezervi naftnih derivata, osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata i troškovi rada Društva.

Odlukom o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina¹³, propisan je način namjenskog korištenja sredstava ostvarenih po osnovu prihoda za posebnu namjenu-takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina koja se uplaćuju na poseban namjenski podračun Jedinstvenog računa Trezora FBiH, a koja su prihod Društva. Odlukom je definisano da će se ukupna sredstva ostvarena po osnovu takse koristiti za kupovinu naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata, kontrolu kvaliteta rezervi naftnih derivata, osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata, uključujući nabavku ili izgradnju novih skladišta i troškove rada Društva. Pored toga, Odlukom je definisano da se sredstva koja se koriste za osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata, uključujući nabavku ili izgradnju novih skladišta uključuju u povećanje osnovnog kapitala, a Skupština Društva svake godine donosi odluku o povećanju osnovnog kapitala u visini ovih sredstava. Neiskorištena ili više ostvarena sredstva po osnovu takse, prenose se u narednu godinu i srazmjerno koriste za utvrđene namjene, osim za troškove rada Društva.

Prema prezentiranim podacima, u periodu 2014-2022. godine prikupljeno je i uplaćeno Društvu ukupno 76.046.911 KM prihoda od takse. U istom periodu sredstva od takse utrošena su u iznosu od 42.842.010 KM za: troškove rada Društva (27.577.327 KM), osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata (11.387.355 KM), za kupovinu naftnih derivata (3.875.753 KM) i za kontrolu kvaliteta rezervi naftnih derivata (1.575 KM).

Za kupovinu i ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata nisu utrošena sredstva. Preostala neutrošena sredstva nalaze se na namjenskim računima Društva.

Društvo je dostavilo godišnji izvještaj o namjenskom utrošku prihoda od takse Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje plana poslovanja

Planiranje u Matičnom društvu uređeno je Zakonom o naftnim derivatima u FBiH i Statutom Društva. Statutom je propisano da Uprava priprema prijedlog plana poslovanja i godišnji finansijski plan u skladu s članom 46. Zakona o naftnim derivatima u FBiH. Godišnjim finansijskim planom se utvrđuju ciljevi poslovanja i rokovi provođenja poslovnih aktivnosti. Poseban dio finansijskog plana mora sadržavati način korištenja takse za uspostavu rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: taksa) i rok u kojem će se operativne zalihe¹⁴ u cijelosti zamijeniti zalihama naftnih derivata¹⁵.

Plan poslovanja i godišnji finansijski plan za 2022. godinu sačinjen je u januaru 2022. godine. Nadzorni Odbor utvrdio je prijedloga Plana poslovanja 23. 3. 2022. godine, a Skupština Društva usvojila 11. 4. 2022. godine.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 28/19 i 47/20

¹⁴ Operativne zalihe naftnih derivata su količine naftnih derivata koje, za svoje potrebe, formiraju obveznici osiguranja operativnih zaliha radi osiguranja stabilnosti snabdjevanja u slučaju kratkotrajnih prekida u snabdjevanju tržišta FBiH.

¹⁵ Rezerve naftnih derivata je količina naftnih derivata uskladištenih na teritoriji FBiH, koje su uspostavljene sa ciljem snabdjevanja naftnim derivatima za slučaj prijetnje energetske sigurnosti FBiH, uzrokovane vanrednim poremećajima u snabdjevanju.



Sredstva za poslovanje Društva ostvaruju se iz prikupljene takse, a na osnovu Odluke o načinu namjenskog utroška sredstva ostvarenih po osnovu takse za period 2019 – 2022. godina¹⁶. Odlukom su planirana sredstva za 2022. godinu u iznosu od 11.500.000 KM. Prema ovoj Odluci raspodjela sredstava utvrđena je na način da je za investicije predviđeno 6.954.000 KM (60,47%), troškove rada Operatora 4.000.000 KM (34,78%), kupovinu nafte 500.000 KM (4,35%), kontrolu kakvoće nafte 28.750 KM (0,25 %) i osiguranje nafte 17.250 KM (0,15%).

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana Matičnog društva - OTF-a dati su u tabeli:

u KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2021. god.	Plan za 2022. god.	Ostvareno u 2022. god.	Indeks (5/4)x100	Indeks (5/3)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	4.209.787	4.457.000	3.775.155	84,70	89,68
II	Rashodi	3.442.034	4.132.000	3.640.865	88,11	105,78
III	Dobit prije poreza (I-II)	767.753	325.000	134.290	41,32	17,49

Planom poslovanja planirani su prihodi potrebni za rad poslovanja Društva, te rashodi po istom osnovu. U 2022. godini planirani su prihodi u iznosu od 4.457.000 KM i rashodi od 4.132.000 KM, te dobit u iznosu od 325.000 KM.

Ukupno ostvareni prihodi u 2022. godini u iznosu od 3.775.155 KM, manji su od prihoda prethodne godine za 434.632 KM, dok su ostvareni rashodi od 3.640.865 KM veći od rashoda prethodne godine za 198.831 KM. Za 2022. godinu iskazana je dobit u poslovanju u iznosu od 134.290 KM **lako je došlo do značajnog odstupanja prihoda u odnosu na plan, nije postupljeno u skladu s članom 83. Statuta Matičnog društva koji nalaže da Uprava na godišnjem nivou razmotri plan poslovanja i godišnji finansijski plan, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidira i uskladi plan poslovanja kako bi se mogao prilagoditi tržišnim uslovima.**

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana Zavisnog društva - NTF-a dati su u tabeli:

u KM

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2021. god.	Plan za 2022. god.	Ostvareno u 2022. god.	Indeks (5/4)x100	Indeks (5/3)x100
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	8.876.671	9.175.616	9.757.265	106,34	109,92
II	Rashodi	8.549.784	8.866.252	9.224.451	104,04	107,89
III	Dobit prije poreza (I-II)	326.887	309.363	532.813	172,23	163,00

Preporuka:

- **kod značajnog odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane veličine, izvršiti usklađivanje plana poslovanja i njegovo prilagođavanje tržišnim uslovima u skladu s članom 83. Statuta Matičnog društva.**

6.2 Izvještavanje

Matično društvo je Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije dostavljen je Izvještaj o prilivima i odlivima sredstava iz takse za period 1. 1. do 31. 12. 2022. godine i Izvještaj o uplaćenim i utrošenim sredstvima iz takse za 2022. godinu.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 12/22



U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH pravna lica su obavezna pripremati izvještaj o poslovanju koji treba da daje objektivan prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se pravno lice suočava. Izvještaj o poslovanju obavezno sadrži sve značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja; procjenu očekivanog budućeg razvoja pravnog lica; najvažnije aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem; informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela; informacije o poslovnim segmentima pravnog lica; korištene finansijske instrumente ako je to značajno za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja pravnog lica; ciljeve i politike pravnog lica u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima; zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita i izloženost pravnog lica tržišnom, kreditnom, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica, kao i strategiju za upravljanje ovim rizicima i ocjenu njihove efikasnosti.

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2022. godinu Matično društvo nije sačinilo, zbog čega ni Nadzorni odbor, a ni Skupština nisu razmatrali njegovo poslovanje za 2022. godinu, što nije u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Preporuka:

- **sačiniti godišnji izvještaj o poslovanju za 2022. godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i uputiti ga Nadzornom odboru i Skupštini na razmatranje i usvajanje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Matično društvo je sačinilo konsolidovane finansijske izvještaje koje je Uprava odobrila 28. 4. 2023. godine i dostavilo ih nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Međutim, nakon toga urađeni su izmijenjeni konsolidovani finansijski izvještaji koji su predati u FIA-u 26. 7. 2023. godine.

Međutim, ne možemo potvrditi iskazana stanja u konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2022. godinu jer nismo mogli pribaviti dovoljne i adekvatne dokaze Zavisnog Društva koji se odnose na: prihode, troškove plaća i ostalih ličnih primanja, troškove primljenih usluga, ulaganja u nematerijalnu imovinu i potraživanja.

7.1 BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

7.1.1 Prihodi

	1. 1.-31. 12. 2022.	1. 1.-31. 12. 2021.
PRIHODI	13.112.653	12.215.717
Prohodi iz ugovora s kupcima	1.650.225	1.200.425
Prihodi od pruženih usluga	1.650.225	1.200.425
Ostali prihodi i dobici	11.462.428	11.015.292

7.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi od ugovora sa kupcima ostvareni su u iznosu 1.650.225 KM i čine ih prihodi od pruženih usluga i sastoje se od:

- prihoda od pruženih usluga skladištenja Matičnog društva 30.298 KM
- prihoda od pruženih usluga Zavisnog društva od 1.619.927 KM.



Prihodi od usluga skladištenja goriva Matičnog Društva ostvareni su po osnovu Ugovora o privremenom skladištenju dizel goriva Federalne direkcije robnih rezervi i skladištenju dizel goriva za EOL – Petrol d.o.o. Sarajevo. Ugovor sa Federalnom direkcijom robnih rezervi je zaključen 10. 3. 2020. godine sa rokom od 6 mjeseci, a Aneksom ugovora produžen je rok skladištenja goriva do 31. 12. 2020. godine. Fakturisanje usluga otpočelo je po prijemu goriva u skladište od 25. 3. 2020. godine, a cijena mjesečnog najma utvrđena je u iznosu od 2,34 KM/m³ goriva (sa uračunatim PDV). Potpisanim Aneksima su produžen je rok skladištenja.

Aneksom od 26. 10.2022. cijena mjesečnog najma utvrđena je u iznosu od 2,75 KM/m³ goriva (sa uračunatim PDV), a rok skladištenja goriva do 31. 12. 2022. godine.

Ugovor sa EOL – Petrol d.o.o. Sarajevo zaključen je 21. 12. 2020. godine na period od 24 mjeseca. Cijena mjesečnog najma utvrđena je u iznosu od 4 KM/m³ goriva (sa uračunatim PDV).

Prihodi od pruženih usluga Zavisnog društva u iznosu od 1.619.927 KM najvećim dijelom se odnose na kontrolni pregled autocisterni. **Za navedene prihode nisu nam dostavljeni ugovori i fakture, zbog čega ne možemo potvrditi iskazane iznose.**

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti iznose 11.462.428 KM i sastoje se od 3.453.754 KM ostalih prihoda i dobitaka Matičnog društva i 8.008.674 KM ostalih prihoda Zavisnog društva.

- Ostali poslovni prihodi Matičnog društva najvećim dijelom odnose se na prihode od takse iz Zakona o naftnim derivatima u FBiH za troškove rada (3.108.923 KM) i prihode od zakupa (67.308 KM).
- Prihodi od takse iz Zakona o naftnim derivatima za troškove rada – odnose se na ostvareni dio prihoda od takse koji je u skladu s Odlukom o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina namijenjeni za troškove rada Matičnog društva. Prema ovoj Odluci utvrđena je raspodjela sredstava na način da je za investicije predviđeno 5.954.000 KM (60,47%), troškove rada Operatora 4.000.000 KM (34,78%), kupovinu nafte 500.000 KM (4,35%), kontrolu kvaliteta rezerve naftnih derivata 26.750 KM (0,25 %) i osiguranje rezervi naftnih derivata 68.250 KM (0,15%).
- Prihodi od izdavanja objekata u zakup ostvareni su po osnovu Ugovora o zakupu poslovnog prostora u Sarajevu, u Ulici Kralja Tvrtka br. 1, zaključenog sa Borovo d.o.o. Sarajevo 28. 12. 2011. godine. Ugovorom je definisana cijena 30 KM/m², odnosno 4.890 KM mjesečno i da vrijedi do 30. 6. 2015. godine, te da se automatski produžava ukoliko zakupac izmiruje svoje obaveze uredno. Društvo je poslovni prostor dobilo na korištenje Odlukom Vlade FBiH¹⁷, kojom je definisano da se nekretnina daje na upravljanje i korištenje, te da se međusobni odnosi u pogledu naknade komunalnih usluga i održavanje infrastrukture, kao i ostala prava i obaveze regulišu sporazumima sa Vladom FBiH. **Društvo nema saglasnost, odnosno zaključen sporazum sa Vladom FBiH u vezi izdavanja poslovnog prostora u podzakup kako je definisano Odlukom. Također, ističemo da od 2015. godine nije bilo izmjene cijene zakupa.**

Preporuka:

- **pribaviti saglasnost Vlade FBiH za izdavanje u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH, koji su Društvu dati na raspolaganje.**

Ostali poslovni prihodi Zavisnog društva iskazani su u iznosu 8.008.674 KM i odnose se na iznajmljivanje spremnika i manipulaciju derivatima. Ovi prihodi ostvareni su po osnovu Ugovora za usluge iznajmljivanja spremnika namijenjenih za prijem, skladištenje i otpremu naftnih derivata i usluga manipulacije sa najmoprimcima AGS d.o.o. Zagreb i INA - Industrija nafte d.d. Zagreb.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 55/06



Ugovor sa najmoprimcem AGS d.o.o. Zagreb zaključen je na period od tri godine, a primjena je počela od 1. 1.2017. godine. Ugovorena cijena na ime zakupa spremničkog prostora je 3 EUR/m³ za mjesec dana bez PDV-a, a na ime usluga manipulacije robe (ulazne i izlazne) 1,5 EUR bez PDV-a. Aneksom br. 2 od 18. 12. 2018 godine cijena zakupa spremničkog prostora je povećana na 3,5 EUR/m³ za mjesec dana bez PDV-a dok je cijena usluge manipulacije ostala nepromijenjena. Sporazumom od 18. 12. 2018. godine utvrđeno je da najmodavac odobrava rabat za plaćanje zakupa skladišnog prostora u iznosu od 15.000 EUR mjesečno pod uslovom da najmoprimac najam plaća avansno zadnje sedmice u mjesecu za naredni mjesec. Sporazumom od 16. 3. 2022. godine ugovoreno je da se najmoprimcu na ime povećanja ulaznog troška pretovara derivata na brodoprivezu od Luke Ploče odobri rabat – participacija troškova ulazne manipulacije u iznosu od 0,3466 EUR/m³ za plaćanje usluge zakupa skladišnog prostora. Aneksom br. 4 ugovoreno je da će se osnovni ugovor sa svim aneksima i sporazumima primjenjivati od 1. 1.2020. godine do 31. 12. 2024. godine.

Ugovor sa najmoprimcem INA - Industrija nafte d.d. Zagreb zaključen je na rok od tri godine, za period 15. 2. 2018. do 14. 2. 2021. godine. Ugovorena cijena na ime naknade za uslugu skladištenja tekućih naftnih goriva je 26,25 HRK/m³ bez PDV-a, na ime izlazne manipulacije uskladištenog goriva 9,75 HRK/m³ bez PDV-a. Dodatkom br. 5 od 28. 1. 2021 godine produžen je rok trajanja ugovora do 14. 2. 2023 godine i ugovorena je nova cijena usluge skladištenja tekućih naftnih goriva u iznosu od 25,22 HRK/m³. Dodatkom broj 6. produžen je rok trajanja ugovora do 14. 2. 2025 godine i ugovorene nova cijena na ime naknade za uslugu skladištenja tekućih naftnih goriva u iznosu od 3,72 EUR/m³ bez PDV-a, na ime izlazne manipulacije uskladištenog goriva 1,45 EUR/m³ bez PDV-a.

Za ostale poslovne prihode Zavisnog društva nisu nam dostavljene izlazne fakture niti dokazi o plaćanju, zbog čega nismo mogli potvrditi da se prihodi fakturišu i naplaćuju u skladu sa odredbama zaključenih ugovora.

7.1.2 Rashodi

U finansijskim izvještajima grupe iskazani su rashodi kako slijedi:

	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
RASHODI	12.456.621	11.207.046
Poslovni rashodi:	11.336.210	10.337.847
Troškovi sirovina i materijala	144.680	168.697
Troškovi energije i goriva	325.108	205.389
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	6.912.742	6.470.683
Amortizacija	1.725.837	1.422.475
Troškovi primljenih usluga	1.575.513	1.370.773
Ostali poslovni rashodi i troškovi	652.330	699.830
Ostali rashodi i gubici	1.120.411	869.199

Poslovni rashodi iskazani su u visini od 11.336.210 KM, a čine ih: troškovi sirovina i materijala u iznosu od 144.680 KM, troškovi energije i goriva u iznosu od 325.108 KM, troškovi plaća i ostalih ličnih primanja u iznosu od 6.912.742 KM, troškovi amortizacije u iznosu od 1.725.837 KM, troškovi primljenih usluga u iznosu od 1.575.513 KM i ostali poslovni rashodi i troškovi u iznosu od 652.330 KM.

7.1.2.1 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u visini 144.680 KM, a najvećim dijelom odnosi se na troškove sirovina i materijala u iznosu od 58.489 KM, materijalne troškove administracije a u iznosu od 56.503 KM i otpis sitnog inventara u iznosu od 25.706 KM.

7.1.2.2 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih primanja iskazani su u iznosu od 110.541.397 KM, a njihova struktura je:

	u KM
	1. 1 – 31. 12. 2022.
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih	6.912.742
Troškovi bruto plaća zaposlenih	5.661.668
Troškovi ostalih naknada zaposlenih	1.098.722
Troškovi naknada fizičkim licima, članovima odbora i komisija	152.352

Troškovi plaća i ostalih primanja predstavljaju najveći izdatak u okviru poslovnih rashoda i bilježi povećanje u iznosu od 442.059 KM u odnosu na prethodnu godinu. Obračun plaća u Matičnom društvu uređen je Pravilnikom o radu Matičnog društva od 12. 6. 2019. godine, sa izmjenama iz 2020. godine. Osnovna plaća uposlenika obračunava se kao proizvod broja sati provedenih na radu i neto satnice (koeficijenta) složenosti poslova. Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, poslovi su organizovani po grupama složenosti poslova, od jednostavnih do najsloženijih (grupe I-VIII). Propisani su i ostali elementi za obračun plaća kao i dodaci po osnovu uslova rada i radnog učinka. U odabranom uzorku revizijom nisu utvrđena pogrešna prikazivanja kod obračuna plaća.

Plaće Uprave Matičnog Društva uređene su ugovorima o pravima i obavezama koje su članovi Uprave zaključili sa Nadzornim odborom. Neto plaća članova Uprave (za oba člana Uprave) iznosi 3,9 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjim objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Pored prava iz ugovora, članovi Uprave imaju pravo na naknadu za stanovanje. Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja Matičnog društva, utvrđena je visina naknade za stanovanje u iznosu od 550 KM, ako član Uprave ima prebivalište udaljeno od sjedišta Društva najmanje 70 kilometara. Utvrđeno je da se članu Uprave, u okviru plaće, obračunava i naknada za smještaj od 550 KM mjesečno na koju se obračunava porez i pripadajući doprinosi, a na osnovu navedenog Pravilnika.

Prilikom obračuna plaća kao osnova se uzimaju podaci iz evidencije o radnom vremenu zaposlenika koja se za svakog zaposlenog vodi pojedinačno. Uvidom u obračune plaća konstatovali smo da Matično društvo posjeduje podatke o radnom vremenu za zaposlenike koji rad obavljaju u sjedištu, dok se za radnike iz ostalih poslovnih jedinica dostavlja mjesečni pregled prisustva na radu za čiju tačnost podataka odgovara rukovodilac podružnice. **Navedeno predstavlja nedostatak u sistemu internih kontrola budući da se suštinska ispravnost dobivenih podataka ne provjerava prilikom obračuna plaća, što nije u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu¹⁸.**

Preporuka:

- **uz obračun plaća dostavljati pojedinačne evidencije o radnom vremenu za zaposlenike koji rad obavljaju van sjedišta Matičnog društva, u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Vezano za obračun plaća kod Zavisnog Društva, nije nam prezentovana dokumentacija na osnovu koje se vršio obračun plaća niti interni akti koji se odnose na ostvarivanje prava iz radnog odnosa. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su plaće i naknade kod Zavisnog Društva, iskazane u iznosu od 3.244.976 KM, obračunate i isplaćene u skladu sa Zakonom i internim aktima Grupe.

¹⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 36/16



Naknade za pomoć stanovništvu iskazane su u iznosu od 104.760 KM i odnose se na naknade isplaćene u skladu sa Uredbom o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena¹⁹. Članom 2. stav 2. navedene Uredbe propisano je da će se finansijska sredstva osigurati preraspodjelom sredstava između budžetskih korisnika kao i iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Uprava Matičnog društva je 15. 8. 2022. godine donijela Odluku kojom se odobrava isplata jednokratne pomoći svim radnicima Matičnog društva, na osnovu koje je i izvršena je isplata jednokratne novčane pomoći od 1.080 KM za 97 zaposlenika.

Nadzorni odbor Matičnog društva nije razmatrao navedenu Odluku. Prema izjavi Uprave, istaknuto je da je isplata novčane pomoći izvršena u skladu sa članom 19. Uredbe o pomoći stanovništvu usljed rasta indeksa potrošačkih cijena, kao i u skladu sa izmjenama i dopunama člana 19. navedene Uredbe kojom je propisano da će se aktom poslodavca utvrditi posebni kriteriji za isplatu i visinu isplate jednokratne pomoći, iz čega je Matično društvo zaključilo da sredstva u te svrhe obezbjeđuje poslodavac, te da se Uredba ne odnosi isključivo na poslodavce koji su budžetski korisnici.

Troškovi naknada fizičkim licima, članovima odbora i komisija iskazani su u iznosu od 152.352 KM, a odnose se na troškove naknada članovima odbora i komisija Matičnog društva u iznosu od 85.689 KM i troškova naknada članovima nadzornog odbora Zavisnog društva u iznosu od 66.663 KM.

Troškovi naknada fizičkim licima, članovima odbora i komisija Matičnog društva najvećim dijelom odnose se na neto iznos naknade uvećan za pripadajuće poreze i doprinose, i to: Nadzornom odboru (29.225 KM), Odboru za reviziju (42.365 KM) i naknade sekretaru Društva (7.421 KM). Odlukom Skupštine Matičnog Društva iz 2017. godine utvrđena je visina naknade članovima Nadzornog odbora Matičnog Društva i to za predsjednika mjesečna naknada od 1.200 KM, a za članove u visini od 80% iznosa mjesečne naknade utvrđene za predsjednika. Visina naknade predsjednika i članova Nadzornog odbora usklađena je s Rješenjem o utvrđivanju visine mjesečnih neto plaća članovima uprave i mjesečnih naknada za rad predsjednika i članova Nadzornog odbora u privrednim društvima sa većinskim učešćem državnih kapitala iz nadležnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Visina naknade članovima Odbora za reviziju Matičnog društva uređena je Odlukom Skupštine Društva od 28. 6. 2019. godine i za predsjednika iznosi jednu prosječnu neto plaću isplaćenu u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, a za članove u iznosu od 80% od iznosa koji je određen za predsjednika, u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.²⁰

Naknada članovima Nadzornog odbora Zavisnog Društva definisana je u iznosu od 1.557 KM za predsjednika, 1.298 KM za zamjenika predsjednika i 1.272 KM za članove.

7.1.2.3 Amortizacija

Trošak amortizacije iskazan je u ukupnom iznosu od 1.725.837 KM. Troškovi amortizacije Matičnog društva iskazani su u iznosu od 72.164 KM a Zavisnog društva u iznosu od 1.653.673 KM. Obračun amortizacije na nivou grupe nije usaglašen računovodstvenim politikama, te se ona obračunava na različite načine u Matičnom društvu (funkcionalna metoda) i Zavisnom društvu (linearna metoda).

Matično društvo je u januaru 2022. godine donijelo izmjenu Pravilnika o računovodstvenim politikama kojim je definisano da se amortizacija materijalnih stalnih sredstava obračunava primjenom funkcionalne metode u skladu sa stopom iskorištenosti kapaciteta. Prema prezentovanoj dokumentaciji koja se odnosi na metodologiju obračuna amortizacije po funkcionalnoj metodi, amortizacija se obračunava na način da se izračuna postotak iskorištenosti kapaciteta, stavljanjem u odnos iskorištenog kapaciteta za broj mjeseci u godini sa optimalnim kapacitetom, a zatim se izračunati postotak množi sa obračunatim iznosima amortizacije po linearnoj metodi.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 55/22

²⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 12/09

Za potrebe utvrđivanja porezne osnovice poreza na dobit, kao trošak amortizacije priznaju se iznosi obračunati primjenom linearne metode uz primjenu maksimalnih godišnjih stopa amortizacije, a za razliku između računovodstveno obračunatog i porezno priznatog troška amortizacije bilansiraju se oporezive privremene razlike - odgođene porezne obaveze.

Matično društvo je promjenu metode obračuna amortizacije tretiralo kao promjenu računovodstvene politike, te je izvršilo retroaktivnu primjenu navedene politike i ispravilo je uporedne pokazatelje iz finansijskih izvještaja koji se odnose na 2020. i 2021. godinu. Međutim, u ovom slučaju radilo se o promjeni računovodstvene procjene koja se u skladu sa MRS-om 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške i MRS-om 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, priznaje prospektivno, uključenjem u dobit ili u gubitak perioda.

Prema donesenom Pravilniku o računovodstvenim politikama, za sredstva korištena u upravi i administraciji obračun amortizacije se također obavlja primjenom funkcionalne metode zato što njihovo učešće u ukupnoj vrijednosti sredstava nije od značaja. **Tvrdnju da učešće sredstava korištenih u upravi i administraciji nije značajno ne možemo potvrditi, budući da se ukupna iskorištenost kapaciteta rezervoara nafte ne može povezati sa trošenjem stalnih sredstava koja nisu direktno vezana uz skladištenje nafte i naftnih derivata. Naime radi se o sredstvima (putnička vozila, računarska oprema, upravni objekti, alati) čije se ekonomske koristi troše njihovom upotrebom, a koja nije vezana uz popunjenost, odnosno nepopunjenost skladišnih kapaciteta rezervoara nafte. Zbog primjene navedene računovodstvene procjene postoji mogućnost da je fer vrijednost sredstava koja se odnose na upravu i administraciju niža od one koja je iskazana u finansijskim izvještajima, a budući da Društvo nije izvršilo njihovu procjenu u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, ne možemo potvrditi da su iskazana knjigovodstvena vrijednost sredstava korištenih u upravi i administraciji i iskazani trošak amortizacije potpuni i tačni.**

Dakle, postupajući po odredbama navedenog Pravilnika, Društvo za svaku poziciju materijalnih stalnih sredstava amortizaciju obračunava na osnovu primjene funkcionalne metode, te su na taj način troškovi amortizacije u odnosu na linearnu metodu obračuna manji za 96,60% za 2020. godinu, 95,46% za 2021. godinu i 96,15% za 2022. godinu.

Preporuka:

- ***razmotriti adekvatnost primjene funkcionalne metode obračuna amortizacije za sredstva u upravi i administraciji.***

7.1.2.4 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 1.575.513 KM (Matično društvo 187.951 KM i Zavisno društvo 1.387.563 KM). Iskazani troškovi Matičnog Društva u najvećem dijelu se odnose na troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 131.565 KM i troškove proizvodnih usluga u iznosu od 56.386 KM. Troškovi Zavisnog društva iskazani su u iznosu od 1.387.563 KM i odnose na troškove ostalih vanjskih usluga u iznosu od 476.909 KM, usluge održavanja i zaštite u iznosu od 362.609 KM, troškove komunalnih usluga u iznosu od 254.032 KM, te intelektualne i ostale lične usluge (usluge revizije, računovodstvenog savjetovanje, geodetske usluge) u iznosu od 222.013 KM.

Za troškove ostalih vanjskih usluga Zavisnog društva nam nije prezentovana odgovarajuća dokumentacija na osnovu koje bi se uvjerili na šta se odnose.

7.1.2.5 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani su u iznosu od 652.330 KM i sastoje se od 157.012 KM troškova matičnog društva i 495.318 KM troškova Zavisnog društva. U najvećem dijelu troškovi matičnog društva se odnose na troškove platnog prometa u iznosu od 58.645 KM, troškovi naknada i taksi iznosu od 46.829 KM i troškova telekomunikacijskih usluga u iznosu od 15.100 KM, troškovi zavisnog društva odnose se na troškove premije osiguranja 205.728 KM, bankovne usluge 58.957 KM, ostali troškovi poslovanja (sudske takse) u iznosu od 111.181 KM.

7.1.2.6 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 1.120.411 KM i u najvećem dijelu se odnose na gubitke od finansijske imovine po amortizovanom trošku 196.360 KM, troškove rezervisanja 160.866 KM i finansijske rashode 737.080 KM. Prema dostavljenom obrazloženju navedeni trošak se sastoji od troškova dugoročnih rezervisanja za gubitke po započetim sudskim sporovima (173.519 KM), troškova dugoročnih rezervisanja za penzije i slične troškove - obaveze (105.578 KM) i troškova za ostala dugoročna rezerviranja troškova i rizika (290.308 KM) Zavisnog društva, umanjениh za prihod Matičnog društva od prodaje usluga povezanim licima (291.103 KM). **Prema odredbama Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva²¹ (u daljem tekstu: Pravilnik) navedena pozicija uključuje troškove rezervisanja i prihode od ukidanja rezervisanja. Zavisno društvo je ostvarilo prihode od ukidanja rezervisanja, koji nisu uključeni na navedenu poziciju dok su uključeni prihodi od prodaje usluga povezanim licima koje je ostvarilo Matično društvo.**

Rashodi kamata iskazani su u iznosu od 704.597 KM. Prema dostavljenom obrazloženju sastoje se od rashoda kamata Matičnog društva (1.562 KM), kursnih razlika iz odnosa sa povezanim društvima Zavisnog društva (7.842 KM), kamate iz odnosa sa nepovezanim društvima Zavisnog društva (661.802 KM) i zateznih kamata Zavisnog društva (33.391 KM). **Prema odredbama Pravilnika, na poziciji rashoda kamata uključuju se samo rashodi kamata. Kursne razlike iz odnosa sa povezanim društvima Zavisnog društva ne trebaju se klasificirati u rashode kamata.**

Preporuka:

- *sadržaj pozicija rezervisanja u konsolidovanom finansijskom Izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda i Izvještaju o ukupnom rezultatu za period iskazivati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.*

7.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidovanim finansijskim izvještajima za 2022. godinu iskazan je pozitivan finansijski rezultat – dobit od 656.032 KM.

S obzirom na to da Grupa:

- nije izvršila detaljnu analizu svih dosadašnjih ulaganja i ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog ulaganja umanjena u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.2.1.1 Izvještaja);
- primjenjuje funkcionalnu metodu amortizacije za stalna sredstva u upotrebi uprave i administracije kod Matičnog društva, zbog čega je iznos amortizacije umanjen za 96,15% u odnosu na primjenu linearne metode amortizacije (tačka 7.1.2.3 Izvještaja);
- nije evidentirala obaveze za otpremnine, jubilarne naknade i kratkoročne beneficije zaposlenih u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 – Primanja zaposlenih (tačka 7.2.6.1 Izvještaja);
- nije izvršila procjenu iznosa zateznih kamata i sudskih troškova, niti su izvršena rezervisanja u finansijskim izvještajima za sudske postupke koji se vode protiv Zavisnog društva, u skladu s odredbama MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (tačka 9.1 Izvještaja);

ne možemo potvrditi iskazani finansijski rezultat (dobit) Grupe jer nije postupilo u skladu sa navedenim.

²¹ „Sl. novine FBiH“ br. 102/22

7.2 BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA

7.2.1 Dugoročna imovina

Na datum bilansa struktura dugoročne imovine iskazana je u tabeli:

KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
DUGOROČNA IMOVINA	62.476.649	54.306.809
Nekretnine, postrojenja i oprema	33.458.451	28.720.429
Nematerijalna imovina	29.013.052	25.579.570
Ostala imovina i potraživanja	5.146	-

7.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 33.458.450 KM i čine ih zemljište (3.617.800 KM), građevinski objekti (7.027.855 KM), postrojenja i oprema (3.190.703 KM), transportna sredstva (66.429 KM), ostala dugoročna imovina (10.800 KM) i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi (19.544.863 KM).

Struktura i promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi daju se u tabeli:

Opis	Zemljišta	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, pogon. kancel. namj.	Transport. sredstva	Mater. sred. u pripremi	Ostala mat. sreds.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Nabavna vrijednost								
na 1. 1. 2022.	3.617.800	8.251.444	2.595.329	1.532.138	817.916	14.769.432	-	31.584.059
- direktna povećanja u 2022. godini	-	113.960	173.272	2.980	-	4.786.231	-	5.076.443
- prijenos sa pripreme	-	-	-	-	-	(10.800)	10.800	-
- otuđenje i rashodovanje	-	-	119.313	39.574	-	-	-	158.887
- ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
na dan 31. 12. 2022.	3.617.800	8.365.404	2.649.288	1.495.544	817.916	19.544.863	10.800	36.501.615
2 Akumulirana amortizacija								
na 1. 1. 2022.	-	1.277.131	833.706	135.723	638.649	-	-	2.885.209
- amortizacija	-	60.417	91.466	12.547	152.412	-	-	316.842
- amortizacija iz ranijeg perioda	-	-	-	-	-	-	-	-
- otuđenje i rashodovanje	-	-	119.313	-	39.574	-	-	-
- ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
na dan 31. 12. 2022.	-	1.337.548	805.859	148.270	751.487	-	-	3.043.164
3 Neto knjigov. vrijednost								
na 1. 1. 2022.	3.617.800	6.974.313	1.761.623	1.396.415	179.267	14.769.432	-	28.698.850
na 31. 12. 2022.	3.617.800	7.027.856	1.843.429	1.347.274	66.429	19.544.863	10.800	33.458.451

Nekretnine, postrojenja i oprema se kod Matičnog i Zavisnog društva u skladu sa Pravilnikom o računovodstvenim politikama početno priznaju po trošku ulaganja koji obuhvata kupovnu cijenu i sve troškove koji se mogu pripisati ulaganju. Nakon početnog priznavanja imovine, pojedina nekretnina, postrojenje i opremu se iskazuju po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja.



Zemljište iskazano u iznosu od 3.617.800 KM odnosi se na zemljište Matičnog društva, terminal Živinice.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 7.027.855 KM, a čine ih građevinski objekti Matičnog društva u iznosu od 6.519.564 KM i građevinski objekti Zavisnog društva od 508.291 KM. Povećanje u iznosu od 113.960 KM najvećim dijelom odnosi se na procesni cjevovod za Terminal Živinice. Smanjenje vrijednosti građevinskih objekata se odnosi na obračunatu amortizaciju.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 3.190.703 KM, a čine ih postrojenja i oprema Matičnog društva u iznosu od 2.536.210 KM i postrojenja, oprema i transportna sredstva Zavisnog društva u iznosu od 654.492 KM. Ova sredstva služe za obavljanje osnovnih, administrativnih i ostalih poslovnih djelatnosti. Povećanje u iznosu od 173.272 KM odnosi se najvećim dijelom na opremu za video nadzor na Terminalu Živinice (129.429 KM). Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanja opreme.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu 66.429 KM i čine ih putnička vozila Matičnog društva. Transportna sredstva Zavisnog društva u konsolidovanom izvještaju iskazana su u okviru pozicije postrojenja i opreme. Smanjenje vrijednosti ove imovine odnosi se na obračunatu amortizaciju.

Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi Matičnog društva iskazani su u iznosu od 19.425.189 KM, a odnose se na vrijednost imovine terminala koja je 2013. godine prema procjeni sudskog vještaka evidentirana na sredstvima u pripremi. Od navedenog iznosa najveći dio odnosi se na investicije u toku za građevinske radove na terminalu u Mostaru (8.613.695 KM) i investicije u toku za građevinske radove na terminalu u Blažuju (5.957.373 KM).

Struktura i pregled investicija u toku po terminalima data je u sljedećoj tabeli:

KM

Investicije u toku	Evidentirano po procijenjenoj vrijednosti iz 2013. godine	Stanje na 31.12.2021.	Povećanje/smanjenje u 2022. godini	Stanje na 31. 12. 2022.
Terminal Bihać	0	217.104	4.250	221.354
Terminal Blažuj	4.889.925	5.801.583	4.188.616	9.990.199
Terminal Živinice	5.563.598	236.194	440.929	677.123
Terminal Mostar	7.781.687	8.514.551	141.636	8.656.187
Ukupno	18.235.210	14.769.432	4.775.431	19.544.863

Terminali Bihać – procjena imovine izvršena je u 2013. godini u iznosu od 6.461.659 KM, međutim imovina nije uknjižena jer nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi. Iako su pokrenute aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, do okončanja revizije nije izvršen prenos i uknjižba imovine na Društvo. Do 2022. godine izvršena su ulaganja za glavni izvedbeni projekat rekonstrukcije terminala, a u tekućoj godini iskazana su ulaganja po osnovu izdavanja vodne saglasnosti i okolinske dozvole.

Terminal Blažuj – prema procjeni iz 2013. godine izvršeno je evidentiranje imovine u iznosu od 4.889.925 KM koja je bila u vlasništvu Energopetrola d.d. Sarajevo, a ostala imovina za koju nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi je u vlasništvu Savezne direkcije za robne rezerve SFRJ (7.004.782 KM) i Direkcije direktnih rezervi SRBiH (3.406.008 KM). Poduzete su aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa koje još uvijek nisu okončane. U periodu 2014-2016. godine izvršena su ulaganja od čega su najznačajnija izrada glavnog izvedbenog projekta sanacije terminala i glavnog izvedbenog projekta glavne sanacije. U 2022. godini ulaganja su iskazana u iznosu od 4.188.616 KM, od čega se 3.243.935 KM odnosi na radove na rekonstrukciji terminala i 512.958 KM za radove na upravnoj zgradi. Postupak nabavke šire je opisan pod tačkom 8. Izvještaja.

Terminal Mostar – evidentiranje imovine u vrijednosti od 7.781.687 KM izvršeno je prema procjeni iz 2013. godine, dok imovina Savezne direkcije robnih rezervi (11.236.031 KM) nije evidentirana zbog neriješenih imovinsko - pravnih odnosa. U 2022. godini izvršeno je ulaganje u iznosu od 141.636 KM.



Revizijom je utvrđeno da kod investicija u toku za građevinske radove na terminalu u Mostaru nije bilo značajnih ulaganja tokom 2022. godine (zastoj zbog utvrđivanja vlasništva, u planu su planirane usluge revizije projekta, nije provedena nabavka prema Planu).

Amortizacija stalnih sredstava se u skladu s odredbama člana 4. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o računovodstvenim politikama matice vrši funkcionalnom metodom otpisa u skladu sa stopom iskorištenosti kapaciteta (**šire opisano u tački 7.1.2.3 izvještaja**).

Amortizacija stalnih sredstava Zavisnog društva se u skladu s odredbama člana 12. Pravilnika o primjeni računovodstvenih politika vrši linearnom metodom otpisa, pojedinačno za svako sredstvo, tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine. **Povezano društvo primjenjuje sopstvene računovodstvene politike koje nisu usaglašene sa politikama Matičnog društva, te ono nema suštinsku kontrolu nad njegovim aktivnostima. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH član 40. stav 1. kojim je definisano da pri izradi konsolidovanih finansijskih izvještaja grupe pravnih lica Matično društvo ima vladajući utjecaj (kontrolu) na određivanje finansijskih i poslovnih politika. Preporuka u vezi sa primjenom jedinstvenih računovodstvenih politika za izradu konsolidovanih izvještaja data je pod tačkom 4. Izvještaja.**

Umanjenje vrijednosti sredstava

Na kraju svake godine uprava je dužna izvršiti ocjenu da li postoje pokazatelji da je vrijednost sredstava umanjena, ako takav pokazatelj postoji, subjekt treba da procijeni nadoknadivi iznos za takvo sredstvo, shodno paragrafu 9 i ostalim zahtjevima iz MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava.

U članu 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH definisano je da su subjekti od javnog interesa dužni, u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim. Procjenjivanje vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacionu i/ili poslovnu vrijednost, imovine, obaveza i kapitala, na osnovu vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka, prema pravilima struke. Matično društvo je izvršilo angažovanje vještaka za procjenu fer vrijednosti imovine na terminalima u Bihać i Blažuju, koja nije evidentirana u poslovnim knjigama Grupe, prema čijem je Izvještaju stanje ocijenjeno kao veoma loše. Iako su pokrenute aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa, do kraja revizije nije izvršen prenos i uknjižba imovine na Grupu.

Vrijednost stalnih sredstava na 31. 12. 2022. u poslovnim knjigama Grupe iskazana je u neto iznosu od 33.458.451 KM. Grupa u dosadašnjem periodu nije na datum bilansa vršila ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva, shodno paragrafu 9. i ostalim zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Također, nije preispitalo ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe imovine barem na kraju svake finansijske godine prema MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

Navedeno ima značajnost jer Grupa raspolaže nekretninama značajne vrijednosti koje su davno izgrađene i opremom koja je davno nabavljena, a na kojima su potrebna redovna značajna ulaganja s ciljem održavanja korisnog vijeka upotrebe. Zbog toga smatramo da postoje indicije da je vrijednost stalnih sredstava kojima Grupa raspolaže značajno umanjena od knjigovodstvene vrijednosti. Budući da Grupa nije izvršila procjenu vrijednosti imovine kojom raspolaže, ne možemo potvrditi da je knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava u iznosu od 33.458.451 KM realna, te se ona može razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima Zakona i Standarda, a to može imati posljedicu i da su stalna sredstva i finansijski rezultat za 2022. godinu precijenjeni.

Preporuka:

- **na datum bilansa vršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava i Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.**



Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama Grupe evidentiran je dio imovine koja je Odlukom Vlade FBiH dat Matičnom društvu na upravljanje i raspolaganje koji je bio u vlasništvu privrednog društva Energopetrol d.d. Sarajevo. Imovina Savezne direkcije za robne rezerve SFRJ i Direkcije direktnih rezervi SRBiH nije evidentirana u poslovnim knjigama i pokrenute su aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa. Imovina Zavisnog društva iskazana je u 2022. godini na vanbilansnoj evidenciji za koju se rješavaju imovinsko-pravni odnosi.

Preporuka:

- *okončati aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s ciljem uspostave rezervi naftnih derivata.*

Hipoteke i založno pravo

Društvo ima ograničenja u raspolaganju imovinom po osnovu hipoteka koje su upisala Privredna banka Sarajevo a vezano za dugoročne kredite Zavisnog društva u iznosu od 12.792.243 KM u kojima je Matično društvo sudužnik. Kao sredstvo osiguranja kredita, zaključena je hipoteka nad nekretninama u terminalu u Pločama ukupne površine 150.000 m².

7.2.1.2 Nematerijalna imovina

Nematerijalna sredstva iskazana su u 29.013.052 KM i najvećim dijelom se odnosi ulaganje u tuđu imovinu – rekonstrukciju i dogradnju terminala koji služi za obavljanje osnovne djelatnosti Zavisnog društva (28.938.468 KM). Amortizacija nematerijalnih sredstava vrši se primjenom linearne metode otpisa tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja i za ulaganje u tuđu imovinu iznosi 25 godina.

Vežano za navedena ulaganja, konstatovali smo se vrše iz sredstava dokapitalizacije, koja se dodjeljuju na osnovu odluka Vlade FBiH. Na sjednici održanoj 21. 7. 2022. godine Vlada FBiH je dodijelila sredstva u iznosu od 4.000.000 KM za program tehničko – tehnološke sanacije i modernizacije terminala. Vlada FBiH je u Odluci obavezala Grupu da putem resornog ministarstva detaljno informiše Vladu o realizaciji aktivnosti, najkasnije u roku od šest mjeseci od donošenja Odluke. **Matično društvo je formiralo komisiju koju sačinjava pet zaposlenika, sa zadatkom da utvrdi činjenično stanje, odnosno prikupi dokaze u svrhu utvrđivanja usklađenosti sa zahtjevima i ciljevima koji su trebali biti realizovani kroz primjenu odredbi Odluke i ugovora sklopljenih između Zavisnog društva i izvođača radova, odnosno davaoca usluga. Komisija je u svom Izvještaju od 20. 2. 2023. godine, ustanovila da 14,37% dodijeljenih sredstava nije utrošeno, a da je veći dio sredstava utrošen sa odstupanjem od planiranih vrijednosti. Naime, za tri projekta utrošeno je od 28% do 56% više od planiranih sredstava, a za pet projekata od 11% do 53% manje od planiranog. Komisija je također konstatovala potrebu da se pojednostavi način kontrole utroška sredstava kroz omogućavanje elektronskog pristupa transakcijama ulaganja, te uspostavu standardnog postupka kontrole izradom metodologije i otvaranja namjenskog transakcijskog računa za realizaciju dodijeljenih sredstava. Matično društvo je 9. 3. 2023. godine dostavilo Izvještaj o kontroli utroška sredstava Vladi FBiH, što nije u skladu sa Odlukom o dodjeli sredstava kojom se propisuje da se informacija o realizaciji aktivnosti mora dostaviti Vladi najkasnije u roku od šest mjeseci od njenog donošenja.**

Za izvršena ulaganja, osim Izvještaja komisije Matičnog društva, nam nije dostavljena potrebna dokumentacija kojom bi potvrdili iskazane iznose ulaganja u 2022. godini kao i ranijim godinama. Nismo se mogli uvjeriti da su sredstva transparentno utrošena i da su prikazana ulaganja zaista i izvršena.

Također, ističemo da se Zavisno društvo direktno, bez odobrenja Skupštine, obratilo Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, u kojem mu je dostavilo Plan investicija u LNG terminal sa zahtjevom za dodjelu finansijskih sredstava u iznosu od 44.583.000 KM. Navedeno predstavlja značajan rizik, uzimajući u obzir da se nismo uvjerili u transparentan utrošak dodijeljenih sredstava za sanaciju terminala u prethodnom periodu.

Preporuke:

- **informisati Vladu FBiH o utrošku dodijeljenih sredstava u skladu sa zahtjevima iz Odluke;**
- **osigurati veću kontrolu nad utroškom dodijeljenih sredstava, kako bi se osiguralo njihovo transparentno korištenje.**

7.2.2 Kratkoročna imovina

Na datum bilansa iskazana je sljedeća kratkoročna imovina:

	KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
TEKUĆA SREDSTVA	41.767.733	39.628.691
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	4.143.841	4.121.346
Ugovorna imovina	2.349	6.631
Potraživanja od kupaca	1.264.327	931.702
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	7.069	-
Derivativni finansijski instrumenti	-	2.473
Novac i novčani ekvivalenti	34.624.809	32.928.555
Ostala imovina uključujući razgraničenja	1.725.338	1.637.984

7.2.2.1 Zalihe

Na datum bilansa iskazane su sljedeće zalihe:

	KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
ZALIHE	4.143.841	4.121.346
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	291.586	266.859
Sirovine i materijal	141.816	134.643
Rezervni dijelovi	139.720	122.371
Alat i sitan inventar	10.050	9.845
Roba	3.852.255	3.854.487

Zalihe su iskazane u ukupnom iznosu 4.143.841 KM i najvećim dijelom se odnose na nabavljenu naftu i naftne derivate koja je uskladištena u Terminalu Živinice.

Zalihe su imovina koje Društvo drži u skladištu u obliku sirovina, materijala ili dijelova zaliha koji će biti utrošeni u procesu pružanja usluga (rezervni dijelovi, sitan inventar, auto-gume, i sl.) ili radi prodaje u redovnom toku poslovanja. Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, ovisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne i indirektno troškove te poreze (osim onih koje Društvo kasnije može povratiti od poreznih vlasti) povezane s dovodenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak zaliha se utvrđuje primjenom metodom prosječne cijene. Rezervni dijelovi su gotovi elementi, sklopovi ili uređaji koji se ugrađuju u stalna sredstva radi popravke odnosno održavanja.

Sitan alat i inventar, auto gume i ambalaža predstavljaju imovinu koja se ne troši jednokratno u procesu poslovanja, čija je nabavna vrijednost manja od 250 BAM. Otpis sitnog inventara vrši se prilikom stavljanja u upotrebu metodom jednokratnog otpisa (100 %).

Vrijednosno usklađivanje zaliha ispod troška neto prodajne vrijednosti Društvo vrši ukoliko se trošak zaliha ne može nadoknaditi iz razloga što su zalihe oštećene, u cijelosti ili djelimično zastarjele, ili duže zadržavane na zalihi, neupotrebljive (opadanje kvaliteta, tehnološka zastarjelost i sl.), ako su na tržištu njihove prodajne cijene smanjenje ili ako su povećani procijenjeni troškovi dovršenja. Provjera neto vrijednosti zaliha putem analize starosne strukture istih vrši se najmanje jednom godišnje, po pravilu krajem poslovne godine.

Roba iskazana u iznosu od 3.852.255 KM, odnosi se na zalihe nafte koje su uskladištene u terminalu tečnih goriva u Živinicama i kojim upravlja Matično društvo.

7.2.2.2 Potraživanja od kupaca

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana su sljedeća potraživanja od kupaca:

u KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
POTRAŽIVANJA	1.264.327	931.702
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.264.327	804.527
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	-	127.175

Potraživanja od prodaje iskazana su u iznosu od 1.264.327 KM i odnose se u najvećem dijelu na potraživanja Zavisnog društva u iznosu od 971.362 KM. Potraživanja su rezultat pruženih usluga skladištenja i manipulacije tekućih goriva. Najveći promet ostvaren je sa kupcima INA i AGS (85% prometa godišnje), a na osnovu potpisanih ugovora. **Za navedena salda potraživanja nisu nam prezentovane potvrde stanja. Nisu nam dostavljene izlazne fakture niti dokazi o plaćanju, zbog čega nismo mogli potvrditi da se potraživanja evidentiraju i naplaćuju u skladu sa odredbama zaključenih ugovora.**

7.2.2.3 Novac i novčani ekvivalenti

u KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI	34.624.809	32.928.555
Transakcijski računi – domaća valuta	34.620.329	32.923.570
Transakcijski računi – strana valuta	3.583	4.805
Blagajna – domaća valuta	897	180

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su u iznosu od 34.624.809 KM, a odnose se na novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i u blagajni. Iskazana novčana sredstva u domaćoj valuti su novčana sredstva na računima kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo, Sberbank BH d.d. Sarajevo i Sparkasse Bank d.d. Sarajevo. U ovim bankama otvoreni su i devizni računi u valutama EUR i HRK. Glavni račun Društva vodi se kod ASA banke d.d. Sarajevo. Zavisno društvo ima otvoren račun kod OTP Bank d.d. Zadar. Salda na računima kod banaka potvrđena su izvodima na 31. 12. 2022. godine.

Također, kod ASA banke d.d. Sarajevo Društvo ima otvorene transakcijske račune za posebne namjene:

- Prenos i utrošak sredstava takse za uspostavu rezervi naftnih derivata uplaćenih po osnovu: „Osiguranja tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta“ i „Nabavka ili ugradnja novih skladišta“ u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o namjenskom utrošku sredstava takse;
- Prenos i utrošak sredstava takse za uspostavu rezervi naftnih derivata po osnovu: „Kupovina naftnih derivata“, „Ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata“ i „Kontrola kvaliteta rezervi naftnih derivata“ u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o namjenskom utrošku sredstava takse.

Pored otvorenih namjenskih računa kod ASA banke d.d. Sarajevo, Matično društvo ima i depozitni račun sa oročenim sredstvima sa stanjem od 14.786.150 KM na 31. 12. 2022. godine, koji je otvoren 21. 4. 2022. godine na 24 mjeseca. Na sredstva depozita, obračunava se kamata koja pripada Matičnom društvu u iznosu od 0,20% na godišnjem nivou.

Blagajničko poslovanje uređeno je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju, a visina blagajničkog maksimuma određena je u iznosu od 200 KM.

7.2.2.4 Ostala imovna i potraživanja uključujući razgraničenja

Ova imovina je iskazana u iznosu od 1.725.338 KM a najvećim dijelom odnose se na druga kratkoročna potraživanja od državnih organa i institucija (984.988 KM) za prihode od takse na naftne derivate za novembar i decembar i razliku takse za period od jula do decembra 2022. godine. Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja od takse na naftne derivate sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije.

7.2.3 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	u KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KAPITAL	53.765.263	47.263.203
Osnovni kapital - udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću	49.126.875	50.572.203
Rezerve	18.402.364	10.995.519
Revalorizacione rezerve	(441.624)	-
Neraspoređena dobit prethodnih perioda	5.476.004	4.897.832
Neraspoređena dobit tekućeg perioda	656.032	899.133
Neraspoređeni gubitak prethodnih perioda	(19.454.388)	(20.101.484)

Osnovni kapital u poslovnim knjigama Društva iskazan je u iznosu od 49.126.875 KM, koliko je i upisani kapital u sudskom registru i 100% je u vlasništvu Federacije BiH. U odnosu na prethodnu godinu manji je za 1.445.328 KM i odnosi se na isknjižavanje stalnih sredstava na terminalu Živinice, koja su okarakterisana kao građevinski i mašinski otpad. Odluka o smanjenju osnovnog kapitala realizovana je i promjenom u sudskom registru i šire je pojašnjena pod tačkom 7.2.4.2 Izvještaja.

Rezerve su iskazane u iznosu od 18.402.364 KM i odnose se na: **statutarne rezerve** u iznosu od 1.425.739 KM i **ostale rezerve** u iznosu od 16.976.625 KM Matičnog društva. **Statutarne rezerve** odnose se na prenos neraspoređene dobiti za 2018. i 2019. godinu Matičnog društva u rezerve, a na osnovu Odluka Skupštine Društva o rasporedu dobiti od 18. 12. 2020. godine. **Ostale rezerve** iskazane su u iznosu 16.976.625 KM i odnose se na Matično društvo. U odnosu na prethodnu godinu veće su za 7.406.845 KM. Povećanje se odnosi na sredstva od takse na naftne derivate za osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti prostorija i skladišta (3.406.845 KM) i sredstva iz Budžeta FBiH za 2022. godinu (4.000.000 KM) po Odluci Vlade FBiH od 21. 7. 2022. godine kojom su odobrena sredstva za povećanje osnovnog kapitala Zavisnog društva.

Rezerve Zavisnog društva u iznosu 5.698.371 KM formirane su u 2010. godini konverzijom obaveza prema vlasniku u ovaj oblik kapitala.

Neraspoređena dobit ranijeg perioda iskazana je u iznosu do 5.476.004 KM, a odnosi se na neraspoređenu dobit prethodnih godina.

Neraspoređeni gubitak prethodnog perioda u iznosu od 19.454.388 KM odnosi se na gubitak iz ranijih godina. **Skupština Grupe nije donijela odluku o pokriću gubitka, što nije u skladu sa članom 335. Zakona o privrednim društvima.**

U konsolidovanom bilansu stanja rezerve su iskazane u u iznosu od 18.402.364 KM koji, prema dostavljenoj dokumentaciji, predstavljaju iznos rezervi Matičnog Društva. Nije nam prezentovano stanje rezervi Zavisnog društva u trenutku sticanja, stoga ne možemo potvrditi iskazano stanje. Na poziciji - dobit tekućeg perioda u konsolidovanom bilansu stanja iskazan je iznos od 656.032 KM a na poziciji akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih godina u konsolidovanom bilansu stanja iskazan je iznos od 19.454.388 KM koji prema dostavljenom obrazloženju predstavlja zbir gubitka ranijih godina Matičnog društva (2.186.618 KM) i gubitka poslovne godine Zavisnog društva (17.267.770 KM). **Uzimajući u obzir navedeno, akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih godina nisu iskazani u skladu sa odredbama MSFI-ja 10 – Konsolidovani finansijski izvještaji.**

Na poziciji revalorizacione rezerve iskazan je iznos od -441.624 KM. Prema dostavljenom obrazloženju na ovoj poziciji su evidentirane kursne razlike nastale po osnovu neto ulaganja Matičnog društva u Zavisno društvo. Ulaganja Matičnog društva su vršena u dužem vremenskom periodu (2009 - 2022. godina), a u knjigovodstvenim evidencijama Zavisnog društva evidentirana su po važećem kursu u trenutku ulaganja. Prema odredbama MRS-a 21 - Efekti promjene kursa stranih valuta, kursne razlike proizašle iz monetarne stavke koja čini dio neto ulaganja izvještajnog subjekta u inostrano poslovanje se trebaju priznati u dobit ili gubitak u odvojenim finansijskim izvještajima izvještajnog subjekta ili pojedinačnim finansijskim izvještajima inostranog poslovanja. U konsolidovanim finansijskim izvještajima kada inostrano poslovanje predstavlja zavisno društvo, takve kursne razlike trebaju se početno priznati u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

Uvidom u pojedinačne finansijske izvještaje konstatovali smo da su u finansijskim izvještajima Zavisnog društva iskazane negativne kursne razlike u iznosu od 7.842 KM, dok u finansijskim izvještajima Matičnog društva iste nisu iskazane. U konsolidovanim finansijskim izvještajima prethodnih godina nisu iskazane kursne razlike u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Na osnovu naprijed navedenog, iznos iskazan na poziciji revalorizacionih rezervi u 2022. godini nije utvrđen u skladu sa odredbama MRS-a 21 – Efekti promjene kursa stranih valuta.

Preporuke:

- donijeti odluku o pokriću gubitka, u skladu s članom 335. Zakona o privrednim društvima;
- pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izvještaja za pozicije: rezerve, dobit tekućeg perioda, akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih godina, postupati u skladu sa odredbama MSFI-ja 10 – Konsolidovani finansijski izvještaji u dijelu eliminacije pripadajućeg interesa u kapitalu;
- komponente ostale sveobuhvatne dobiti utvrditi u skladu sa odredbama MRS-a 21 – Efekti promjene kursa stranih valuta.

7.2.4 Obaveze

U finansijskim izvještajima Grupe na 31. 12. 2022. iskazane su obaveze kako slijedi: KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	50.479.119	46.672.297
Dugoročne obaveze	39.884.160	39.807.915
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	12.795.499	13.160.750
Odgođeni prihod	13.901.308	13.476.714
Rezervisanja	515.741	489.687
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	12.671.612	12.680.764
Kratkoročne obaveze	10.405.377	6.754.844
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	5.507.715	5.368.085
Odgođeni prihod	9.155	-
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	4.888.507	1.386.759
Odgođene porezne obaveze	189.582	109.538

7.2.4.1 Dugoročne obaveze

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku iskazane su u iznosu od 12.795.499 KM, od čega se 12.792.243 KM odnosi na obaveze po uzetom kreditu Zavisnog društva i 3.256 KM na dugoročni dio robnog kredita uzetog u zemlji Matičnog Društva.

U vezi sa dugoročnim kreditom Zavisnog društva u iznosu od 12.792.243 KM, prezentovana su nam dva ugovora zaključena sa Privrednom bankom Sarajevo d.d. Sarajevo u iznosima od 6.000.000 KM i 8.000.000 KM. Oba ugovora zaključena su na period od 120 mjeseci sa fiksnom kamatnom stopom od 4,75%.



Namjena navedenih kredita odnosi se na plaćanje obaveze prema nagodbi sa Deltagrip LLP London u ukupnom iznosu od 8.799.778 KM, te za poboljšanje tekuće likvidnosti i izmirenje tekućih obaveza Zavisnog društva, kao i plaćanje naknade za obrade kredita, u iznosu ostatka sredstava. Kao sudužnik za oba kredita upisano je Matično društvo. Kao sredstvo osiguranja kredita, zaključena je hipoteka nad nekretninama u terminalu u Pločama ukupne površine 150.000 m².

Odgođeni prihodi

Odgođeni prihodi iskazani su u iznosu od 13.901.308 KM i odnose se na evidentirani prihod od takse za kupovinu nafte, osiguranje i za kontrolu kvaliteta naftnih derivata. Odlukom o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina²², propisan je način namjenskog korištenja sredstava ostvarenih po osnovu prihoda za posebnu namjenu-takse za uspostavu rezervi naftnih derivata za period 2019-2022. godina koja se uplaćuju na poseban namjenski podračun Jedininstvenog računa Trezora FBiH, a koja su prihod Društva. Odlukom je definisano da će se ukupna sredstva ostvarena po osnovu takse koristiti za kupovinu naftnih derivata s ciljem formiranja rezervi naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata, kontrolu kvaliteta rezervi naftnih derivata, osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata, uključujući nabavku ili izgradnju novih skladišta i troškove rada Društva. Pored toga, Odlukom je definisano da se sredstva koja se koriste za osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta za skladištenje naftnih derivata, uključujući nabavku ili izgradnju novih skladišta uključuju u povećanje osnovnog kapitala, a Skupština Društva svake godine donosi odluku o povećanju osnovnog kapitala u visini ovih sredstava. Neiskorištena ili više ostvarena sredstva po osnovu takse, prenose se u narednu godinu i srazmjerno koriste za utvrđene namjene, osim za troškove rada Društva.

Rezervisanja

Na poziciji rezervisanja iskazan je iznos od 515.741 KM koji se odnosi na rezervisanja Zavisnog društva za sudske sporove i neiskorištene godišnje odmora u skladu sa MRS-om 19 – Primanja zaposlenih. Vezano za procjenu troškova otpremnina, Zavisno društvo je prezentovalo obračun i odluku o evidentiranju navedenih troškova.

Matično društvo nije iskazalo rezervisanja u skladu sa MRS-om 19 – Primanja zaposlenih i vlastitim računovodstvenim politikama, koja se odnose na obračun rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju. Navedeni troškovi se evidentiraju po dospijeću, što nije u skladu sa navedenim standardom koji nalaže da se iznosi primanja koje su zaposlenici zaradili na osnovu tekućeg i minulog rada trebaju priznati kao obaveza koja se obračunava na osnovu primjene aktuarskih metoda. Društvo je 28. 2. 2023. godine zaključilo Ugovor o djelu sa ovlaštenim aktuarom radi procjene iznosa rezervisanja za otpremnine zbog odlazaka u penziju, a izvještaj aktuara je dostavljen Društvu 9. 3. 2023. godine. Sadašnja vrijednost obaveze na 31. 12. 2022. godine, u skladu sa aktuarskim izvještajem, iznosi 276.095 KM, te su za navedeni iznos potcijenjeni troškovi i obaveze za rezervisanja za primanja zaposlenih i obaveze po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina prilikom odlaska u penziju.

Preporuka:

- ***evidentirati obaveze za otpremnine, jubilarne naknade i kratkoročne beneficije zaposlenih u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 – Primanja zaposlenih.***

²² „Sl. novine FBiH“, br. 28/19 i 47/20



Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja iskazane su u iznosu od 12.789.348 KM i u najvećem dijelu odnose se na odnose se na nesporni dio vrijednosti terminala u Sarajevu - Blažuj (4.889.925 KM) i Mostaru (7.781.687 KM) koja su Društvu data na raspolaganje bez prethodno riješenih imovinsko-pravnih odnosa i za koje je izvršena procjena u 2013. godini. Na osnovu procjene izvršeno je evidentiranje u korist razgraničenja, a na teret nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi do sticanja uslova za prenos na kapital.

7.2.4.2 Kratkoročne obaveze

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Kratkoročne finansijske obaveze po amortizovanom trošku iskazane su u iznosu od 5.507.715 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 3.172.690 KM, kratkoročni dio obaveza po kreditu Zavisnog društva u iznosu od 1.827.273 KM, obaveze po osnovu primljenih avansa u iznosu od 121.736 KM te obaveze Zavisnog društva po osnovu faktoringa u iznosu od 386.016 KM.

Vežano za obaveze prema dobavljačima, na obaveze Matičnog društva odnosi se 1.627.053 KM, a na obaveze Zavisnog društva 1.545.537 KM.

Najveći dio iskazanih obaveza prema dobavljačima Matičnog društva odnosi se na obaveze prema Termoelektro d.o.o. Brčko u iznosu od 1.458.511, Bosna – S d.o.o. Sarajevo u iznosu od 64.327 KM i OZ PRUGA p.o. Sarajevo u iznosu od 63.462 KM.

Zavisno društvo najveće iskazane obaveze ima prema MONTER-STROJARSKE MONTAŽE d.d. u iznosu od 925.138 KM, ZIK D.O.O. u iznosu od 476.650 KM i Gradu Ploče u iznosu od 151.294 KM.

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obaveze uključujući i razgraničenja iskazane su u iznosu od 4.888.507 KM i najvećim dijelom odnose se na kratkoročna rezervisanja koja se odnose na uplate za dokapitalizaciju Zavisnog društva u iznosu od 2.153.729 KM, obaveze prema Vladi FBiH za smanjenje neuplaćenog kapitala u iznosu od 1.445.329 KM i obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih u iznosu od 691.284 KM.

Vežano za obaveze prema Vladi FBiH za smanjenje neuplaćenog kapitala konstatovali smo da se radi o obavezi koja je nastala na osnovu Odluke Skupštine Matičnog Društva o smanjenju osnovnog kapitala u iznosu od 1.445.329 KM radi ispravke greške iz prethodnog perioda, kada je prodaja stalnog sredstva u pripremi evidentirana u suprotnosti sa zahtjevima MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Matično društvo je prodalo stalna sredstva (otpadni materijal) i evidentiralo dobitak od prodaje u iznosu od 96.523 KM, a sa 31. 12. 2020. godine po procijenjenoj vrijednosti sa investicija u toku isknjižena su stalna sredstva (otpadni materijal) u iznosu od 1.445.329 KM na teret akumulirane dobiti. S obzirom na to da su stalna sredstva (otpadni materijal) prodana po vrijednosti nižoj od knjigovodstvene, nije postupljeno u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i članom 45. Pravilnika o računovodstvenim politikama. Naime, MRS-om 16- Nekretnine, postrojenja i oprema definisano je da dobitke ili gubitke koji proizlaze iz prestanka priznavanja pojedine nekretnine, postrojenja i opreme treba utvrditi kao razliku između neto iznosa potraživanja od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti imovine. Društvo je u proteklom periodu izvršilo izmjenu finansijskih izvještaja za 2020. godinu čime je ispravno evidentiralo transakciju prodaje stalnog sredstva. Odlukom o smanjenju kapitala je određeno da će se osnovni kapital umanjiti za iznos od 1.445.329 KM, na teret gubitka do visine kapitala, budući da se radi o sredstvima koja su unesena u Društvo kao kapital u stvarima, ali koji nikada nije ni bio u upotrebi, te je kasnije prodat kao građevinski otpad i sekundarna sirovina. Međutim, Društvo nije postupilo u skladu sa navedenom Odlukom i umanjilo gubitak do visine kapitala, već je iskazalo obavezu prema Vladi FBiH u ovom iznosu.

Nakon dostavljenog komentara na Nacrt izvještaja, dostavljena je dodatna dokumentacija. Naime, u dostavljenom nalogu za knjiženje od 26. 9. 2023. godine vidljivo je da je Matično društvo izvršilo evidentiranje smanjenja osnovnog kapitala na teret iskazanog gubitka do visine kapitala, u skladu sa Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala OTF d.o.o. Sarajevo. Međutim, budući da je na 31. 12. 2022. godine pogrešno iskazana obaveza prema Vladi FBiH, nalaz u ovom Izvještaju ostaje nepromijenjen.

7.2.5 Popis sredstava i obaveza Matičnog Društva

Na osnovu Odluke direktora Društva od 29. 11. 2022. o provođenju popisa imovine i obaveza Društva, imenovane su pojedinačne komisije i centralna popisna komisija, sa zadatkom da organizuje i koordinira rad svih popisnih komisija, i na osnovu njihovih izvještaja izradi elaborat o popisu.

Prema članu 22. Zakona o računovodstvu i reviziji i članu 32. Pravilnika o računovodstvu, na kraju popisa popisna komisija sastavlja izvještaj o obavljenom popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ga tijelu nadležnom za razmatranje rezultata popisa za odlučivanje o popisu, najkasnije 45 dana od dana isteka poslovne godine.

Odlukom o provođenju popisa imovine i obaveza Društva definisan je rok do 15. 1. 2023. godine. Isti rok je predviđen i Uputstvom o obavljanju priprema za popis i radu popisnih komisija. Popisne komisije su ovaj rok ispoštovale.

Centralna Popisna komisija je sačinila elaborat (Izvještaj) o izvršenom popisu sredstava i obaveza i uputila ga Upravi koja ga je usvojila 15. 2. 2023. godine.

Obavezni godišnji popis prethodi izradi godišnjih finansijskih izvještaja, te ima za cilj da se utvrdi stvarno stanje imovine i obaveza i izvrši usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako bi godišnji finansijski izvještaji fer prikazivali finansijski položaj društva i bili pouzdani korisnicima. Pravno lice dužno je da najmanje jednom godišnje sa stanjem na dan kada se završava poslovna godina izvrši popis imovine i obaveza s ciljem da se utvrdi njihovo stvarno stanje, te da se u poslovnim knjigama izvrši usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim.

Uvidom u pojedinačne Izvještaje popisnih komisija i elaborat o popisu konstatovali smo da je godišnji popis imovine i obaveza izvršen, odnosno da je utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, i izvršeno usklađivanje knjigovodstvenih evidencija sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu.

7.3 IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA

U Izvještaju o gotovinskim tokovima iskazani su početno stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u iznosu od 32.928.555 KM i konačno stanje u iznosu od 34.624.809 KM, što za rezultat ima neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata u iznosu od 1.696.254 KM. Izvještaj o gotovinskim tokovima sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

7.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U konsolidovanom izvještaju o promjenama na kapitalu za 2022. godinu na poziciji „Stanje na kraju perioda na dan 31. 12. 2022. godine“ u koloni 8-ostale revalorizacijske rezerve nije iskazan iznos dok je u konsolidovanom izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda na poziciji ostale revalorizacijske rezerve iskazan iznos od -441.624 KM. Na poziciji „Stanje na kraju perioda na dan 31. 12. 2022. godine“ u koloni 9 - akumulirana neraspoređena dobit/nepokriveni gubitak iskazan je iznos od 13.763.976 KM dok se u konsolidovanom izvještaju o finansijskom položaju na kraju perioda na poziciji dobiti nalazi iznos od 6.132.036 KM a na poziciji gubitka iznos od 19.454.388 KM. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu²³.

²³ Službene novine FBiH 81/21



Preporuka:

- **sadržaj pozicija u Izvještaju o promjenama na kapitalu iskazivati u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i formi obrasca izvještaj o promjenama na kapitalu.**

7.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljane su u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

8. JAVNE NABAVKE MATIČNOG DRUŠTVA

Plan javnih nabavki društva OTF d.o.o. Sarajevo za 2022. godinu (u daljem tekstu Plan JN) donesen je 5. 5. 2022. godine, a u toku godine donesene su dvije izmjene i dopune Plana JN (izmjene su se odnosile na izmjenu naziva, predmeta i vrijednosti nabavke, te na dodavanje postupka koji je pokrenut donošenjem posebne odluke o pokretanju postupka). Ukupno planirane nabavke roba, usluga i radova iznosile su 13.526.150 KM, a planirano je provođenje 66 postupaka javnih nabavki. Prema prezentiranim podacima, u 2022. godini, Društvo je provelo 103 postupka javnih nabavki, te su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 23.835.699 KM, kako navodimo u tabeli:

	Iznos (u KM)	Broj postupaka
JAVNE NABAVKE	23.835.699	103
Otvoreni postupci	23.332.681	3
Pregovarački postupak	253.188	1
Konkurentski zahtjevi	86.249	5
Direktni sporazumi	163.581	94

S obzirom na značajnu razliku između planiranih i realizovanih postupaka (planirano 66, realizovano 103 postupka) evidentna je neefikasnost Društva u planiranju, odnosno provođenju javnih nabavki. Naime, ugovorni organi pored objektivnih rokova i procedura, prilikom planiranja trebaju obratiti pažnju i na to da je potrebno prije svega realno planirati nabavke, obezbijediti stručna lica koja poznaju procedure javnih nabavki, predmet nabavki, stanje na tržištu, ekonomske aspekte nabavke, te shodno tome pripremiti primjerenu, zakonitu i nediskriminatornu tendersku dokumentaciju koja će obezbijediti efikasnu i ekonomski opravdanu nabavku.

Najznačajniji dio Plana JN odnosi se na izvođenje radova na rekonstrukciji terminala tečnih naftnih derivata Bihac (9,7 miliona KM). Za ovu nabavku izvršena je dopuna plana i pokrenuta je posebnom odlukom. Razlog za ponovno pokretanje ove nabavke i dopunu Plana JN jeste poništenje javne nabavke za navedene radove koja je pokrenuta na osnovu Plana javnih nabavki za 2021. godinu. Nabavka je poništena na osnovu Rješenja Ureda za razmatranje žalbi BiH (u daljem tekstu: URŽ).

Nabavka radova na rekonstrukciji terminala u Blažuju je planirana u planu nabavki za 2021. godinu, pokrenuta u 2021. godini a ugovor je potpisan u 2022. godini. Zbog kašnjenja u pokretanju postupka javnih nabavki, velikog broja žalbi, izmjena u tenderskoj dokumentaciji Društvo realizuje planirane javne nabavke iz prethodne godine (2021) u tekućoj godini (2022).

Realizovana vrijednosti javnih nabavki u 2022. godini je 23.835.699 KM, što je za 10.309.549 KM više u odnosu na planiranu vrijednost nabavki u Planu JN, a razlog za tako značajno odstupanje realizacije od plana javnih nabavki jeste da nabavke nisu uspješno realizovane u godini za koju su planirane. Veliki broj žalbi na pojedine postupke, koji su više puta poništavani rješenjima URŽ-a, utjecale su na dug period provođenja postupaka javnih nabavki u Društvo.



Značajna razlika između planiranih postupaka javnih nabavki za 2022. godinu i realizovanih nabavki u 2022. godini dodatno ukazuje na neadekvatno planiranje u Planu poslovanja i u Planu javnih nabavki. Naime, Plan javnih nabavki je akt u kojem se detaljno planira potrošnja javnih sredstava putem provođenja jednog od postupaka javne nabavke koji je propisan Zakonom. Donošenjem Plana poslovanja u kojem je sadržan i finansijski plan za određenu godinu, stvaraju se pretpostavke za donošenje plana javnih nabavki u smislu osiguranja sredstava za njihovo provođenje. U planiranju javnih nabavki, Ugovorni organi trebaju poći od definisanja potreba za narednu finansijsku godinu i jasno definisati predmet nabavke, planirana sredstva i potrebne količine kako bi se postupci pokrenuli blagovremeno i obezbijedila transparentnost prilikom njihovog provođenja, te proveli u periodu za koje su i planirani, kako nalaže član 17. Zakona o javnim nabavkama²⁴. **Napominjemo da su investicije na terminalima u Planu poslovanja planirane u iznosu od oko 20,2 miliona KM, a da su u Planu JN planirani postupci vezani za investicije u vrijednosti od oko 13,1 miliona KM. Plan poslovanja Društva za 2022. godinu donesen je u vrijednosti od 43,2 miliona KM, a za investicije je planiran iznos od 20,2 miliona KM.**

Društvo nije sačinilo Plan javnih nabavki u kome se detaljno planiraju nabavke putem provođenja jednog od postupaka propisanog Zakonom o javnim nabavkama, a u cilju obezbjeđenja ekonomičnosti potrošnje sredstava. S obzirom na konstatovane propuste u planiranju javnih nabavki u dijelu neusaglašenosti plana poslovanja i Plana JN, neblagovremenog pokretanja postupaka javnih nabavki i značajnog odstupanja broja realizovanih u odnosu na planirane postupke, Matično društvo nije donijelo Plan javnih nabavki u skladu sa članom 17. Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- **Plan javnih nabavki donositi u skladu sa usvojenim finansijskim planom i planom investicija, te blagovremeno pokretati postupke javnih nabavki;**
- **Plan javnih nabavki pripremati na način da obuhvati sve javne nabavke koje se planiraju provesti kako bi se osiguralo ekonomično i transparentno trošenje sredstava.**

Izvršili smo uvid u procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača u postupcima javnih nabavki u ukupnoj vrijednosti od 20.740.454 KM (88% realizovanih javnih nabavki) za ugovore koji su zaključeni u 2022. godini, i to za tri otvorena postupka u iznosu od 20.638.064 KM, tri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda u iznosu od 56.240 KM, devet direktnih sporazuma u iznosu od 46.150 KM i dvije nabavke putem Aneksa II dio B.

Ukupno su revidirana tri otvorena postupka kod kojih su zaključeni Ugovori u 2022. godini, te jedan koji je pokrenut u 2022. ali nije okončan, revidirani postupci detaljnije su obrazloženi u nastavku.

➤ **Otvoreni postupak za nabavku usluga vršenja stručnog nadzora nad izvođenjem radova rekonstrukcije terminala tečnih naftnih derivata Blažuj**

Postupak nabavke usluga vršenja stručnog nadzora nad izvođenjem radova rekonstrukcije terminala tečnih naftnih derivata Blažuj pokrenut je Odlukom br. 04-7-403-2/21 o pokretanju postupka nabavke usluga putem otvorenog postupka od 16. 8. 2021. godine s procijenjenom vrijednosti nabavke od 245.000 KM, a Tenderska dokumentacija (u daljem tekstu: TD) objavljena je na portalu Agencije za javne nabavke tek 9. 3. 2022. godine. Ponudu su dostavila dva ponuđača i to: Institut za građevinarstvo „IG“ Banja Luka i konzorcij 3D Mehanika d.o.o. Sarajevo i Euroing d.o.o. Bihać.

U postupku e-aukcije odabrani ponuđač je dao popust u iznosu od 59,18% odnosno vrijednost usluge u iznosu od 100.000 KM. Nakon provedene e-aukcije donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača (19. 4. 2022. godine), kojom je kao najpovoljniji ponuđač izabran Institut za građevinarstvo „IG“ Banja Luka. Na ovu Odluku izjavljena je žalba koji je uložio izabrani ponuđač Institut za građevinarstvo „IG“ Banja Luka. Društvo je donijelo Odluke o usvajanju žalbe i postupak u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama vratilo u fazu ocjenjivanja ponuda.

²⁴ "Sl. glasnik BiH", br. 39/2014

Žalbeni navodi su se odnosili na propuste ponuđača u dijelu: ispunjenja uslova o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti ponuđača u skladu sa zahtjevima tenderske dokumentacije, pripremu ponude te na ostale formalne propuste načinjene pri ocjeni ponuda. **S obzirom na to da je žalba usvojena, Komisija nije postupila u skladu sa odredbama člana 65. Zakona o javnim nabavkama, u kojem se, između ostalog, navodi da Ugovorni organ ocjenjuje ponude koje su podnijeli kvalifikovani ponuđači, primjenjujući kriterij za dodjelu ugovora utvrđen u tenderskoj dokumentaciji.** Nakon usvajanja Žalbe, 9. 5. 2022. godine Komisija je izvršila ponovni pregled i ocjenu ponuda i u Zapisniku o ponovnom pregledu i ocjeni, ponudu ponuđača Institut za građevinarstvo „IG“ Banja Luka ocijenila kao jedinu prihvatljivu i dala preporuku Upravi društva da dodjeli Ugovor navedenom ponuđaču. Društvo je 16. 5. 2022. godine donijelo Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača te istom dodijelilo Ugovor za usluge stručnog nadzora nad izvođenjem radova na rekonstrukciji terminala u Blažuju, Institutu za građevinarstvo „IG“ Banja Luka na iznos od 245.000 KM bez PDV-a **iako je njegova ponuda nakon provedene e-aukcije iznosila 100.000 KM.**

S obzirom na to da se, nakon izjavljene žalbe, pri ponovnoj ocjeni ponuda u postupku za nabavku usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova na rekonstrukciji terminala u Blažuju, ponuda drugorangiranog ponuđača odbacila kao neprihvatljiva, ocjeni ponuda nije se pristupilo s dužnom pažnjom. Na ovaj način se trajanje postupaka javnih nabavki produžava vraćanjem na ponovno odlučivanje, što dovodi do neispunjenja rokova za nabavku u skladu s usvojenim finansijskim planom, potrebama i zakonskim obavezama Društva.

Društvo je nabavku planiralo u Planu javnih nabavki za 2021. godinu, Odluku o pokretanju postupka donijelo u augustu 2021. godine a tendersku dokumentaciju objavilo tek u martu 2022. godine, što je za posljedicu imalo da nabavka nije realizovana u skladu sa Planom javnih nabavki za 2021. godinu, a nije planirana u Planu za 2022. godinu. Navedeno ukazuje na to da postupak javne nabavke nije proveden u skladu s članom 3. Zakona o javnim nabavkama, koji definiše obavezu ugovornog organa da nabavke provodi transparentno, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

➤ ***Otvoreni postupak za nabavku goriva za službena vozila***

Društvo je postupak za nabavku goriva za službena vozila pokrenulo 30. 3. 2022. godine u skladu s Planom javnih nabavki za 2022. godinu u iznosu od 60.000 KM. Tenderska dokumentacija objavljena je u martu 2022. godine.

U zapisniku o otvaranju ponuda od 21. 4. 2022. godine navedene su tri pristigle ponude. Komisija za javnu nabavku goriva za službena vozila izvršila je pregled i ocjenu pristiglih ponuda i o tome sačinila zapisnik.

Ponude ponuđača Holdina d.o.o. i Petrol BH Oil Company d.o.o. su ocijenjene kao neprihvatljive (nepotpune-nisu postupili u skladu sa tačkom 8.4.6. TD kojom je traženo dostavljanje OPC obrazaca po lokacijama koje su tražene u tenderskoj dokumentaciji). Za ovu nabavku bila je planirana e-aukcija ali je otkazana u skladu sa članom 3. stav 3 Pravilnika o uslovima i načinu korištenja e-aukcije²⁵.

Društvo je 17. 05. 2022. godine donijelo Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača HIFA PETROL d.o.o. Sarajevo i zaključilo Okvirni Sporazum na iznos od 59.805 KM. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da u realizaciji Ugovora²⁶ nije postupljeno u skladu sa odredbama člana 7., stav 1, jer dobavljač uz fakture nije dostavljao Obavijest o promjeni cijene goriva (OPC obrazac).

²⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 66/06

²⁶ Ugovor o sukcesivnoj nabavci goriva



➤ **Otvoreni postupak za nabavku radova na potpunoj rekonstrukciji terminala tečnih naftnih goriva Blažuj, rekonstrukciju i dogradnju postojećeg objekta Upravne zgrade OTF-a, sanaciji pristupnog industrijskog željezničkog kolosijeka**

Postupak nabavke radova na potpunoj rekonstrukciji terminala tečnih naftnih goriva Blažuj, rekonstrukciju i dogradnju postojećeg objekta Upravne zgrade OTF-a, sanaciji pristupnog industrijskog željezničkog kolosijeka pokrenut je Odlukom od 15. 4. 2021. godine s procijenjenom vrijednosti nabavke od 19.500.000 KM, u skladu s Planom javnih nabavki za 2021. godinu i podijeljen u tri LOT-a (LOT 1-17.100.000 KM, LOT 2-2.000.000 KM, LOT 3-400.000 KM). **Postupak nije okončan u 2021. godini, a nabavka nije planirana u Planu javnih nabavki za 2022. godinu, što nije u skladu s članom 17. Zakona o javnim nabavkama, kojim je definisano da ugovorni organ započinje postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena Planom javnih nabavki.** Tenderska dokumentacija (u daljnjem tekstu: TD) objavljena je na portalu Agencije za javne nabavke u maju 2021. godine. Izvršena je jedna izmjena TD, na izmijenjenu TD pristigla je žalba ponuđača Elcom d.o.o. Tuzla. Komisija za javnu nabavku radova je utvrdila da je žalba blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštene osobe ali je neosnovana. Ponuđač Elcom d.o.o. je izjavio žalbu Uredu za razmatranje žalbi BiH (u daljnjem tekstu: URŽ), koji je žalbu odbacio kao neurednu (nije uplaćena naknada za pokretanje žalbenog postupka).

Prema Zapisniku o otvaranju ponuda od 10. 8. 2021. godine blagovremeno je pristiglo pet ponuda za LOT 1, pet ponuda za LOT 2 i tri ponude za LOT 3. Komisija za javnu nabavku radova u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda za LOT 1 konstatovala je da su prema kriteriju za izbor prihvatljive dvije ponude, za LOT 2 dvije ponude i izvršila njihovo rangiranje, a za LOT 3 konstatovala je da je prihvatljiva jedna ponuda. Komisija za javne nabavke je 29. 9. 2021. godine sačinila Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda i dala preporuke za izbor ponuđača. **Društvo je tek 30. 12. 2021. godine donijelo Odluke o izboru najpovoljnijih ponuđača**, za LOT 1 grupa ponuđača: Termoelektro d.o.o. Brčko, Bosna-S d.o.o. Sarajevo, Deling d.o.o. Tuzla, Promark d.o.o. Mostar, Ahsun d.o.o. Ilijaš, Agencija Kamir d.o.o. Široki Brijeg, Nital d.o.o. Zenica, Feromont inženjering d.o.o. Beograd, za LOT 2 grupa ponuđača: Almy Gradnja d.o.o. Zenica, Almy d.o.o., Klaus Lehmann GmbH d.o.o. Gračanica, RM-LH d.o.o. Zenica, za LOT 3 Opšta zadruga „Pruga“ p.o. Hadžići. Na Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača za LOT 1 izjavljene su dvije žalbe. URŽ je žalbu konzorcija Tehnopedrol d.o.o. Tuzla, Petrolinvest d.o.o. Sarajevo i ITC d.o.o. Zenica odbacio jer nije izjavljena od ovlaštenog lica a žalbu grupe ponuđača Elcom d.o.o. Tuzla, TANKMONT d.o.o. Beograd, DELTA PETROL d.o.o. Kakanj i Tehnograd d.o.o. Tuzla odbacio kao neosnovanu.

Vezano za ovu nabavku, skrećemo pažnju na značajan protok vremena od zaprimanja ponuda, njihove komisijske ocjene, izbora dobavljača i konačno zaključivanja ugovora sa njima.

Za LOT 1 ugovor je zaključen 18. 5. 2022. godine sa dobavljačem Termoelektro d.o.o. Brčko Distrikt kao predstavnikom konzorcija u vrijednosti od 20.333.259 KM, dok je planirana vrijednost nabavke 17.100.000 KM. Rok za izvršenje radova je 547 dana od dana uvođenja izvođača u posao.

Ugovorena vrijednost je 18,9% veća od planirane, prema odredbama člana 69., stav 2., tačka e) Zakona o javnim nabavkama, ugovorni organ je obavezan da poništi postupak javne nabavke kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od obezbijedenih sredstava za predmetnu nabavku. Društvo nije vršilo izmjene i dopune Plana javnih nabavki (preraspodjelu sredstava) kako bi osiguralo potrebna sredstva za realizaciju nabavke.

Za LOT 2 ugovor je zaključen 9. 3. 2022. godine sa dobavljačem ALMY GRADNJA d.o.o. Zenica kao predstavnikom konzorcija u vrijednosti od 2.298.610 KM dok je planirana vrijednost nabavke 2.000.000 KM. Rok za izvršenje radova je 120 dana od dana uvođenja izvođača u posao. **Ugovorena vrijednost je 14,93% veća od planirane, a prema odredbama člana 69., stav 2, tačka e) Zakona o javnim nabavkama, ugovorni organ je obavezan da poništi postupak javne nabavke kada su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od obezbijedenih sredstava za predmetnu nabavku. Društvo nije vršilo izmjene i dopune Plana javnih nabavki (preraspodjelu sredstava) kako bi osiguralo potrebna sredstva za realizaciju nabavke.**

U toku izvođenja radova, dobavljač nije završio radove u roku ugovorenom u članu 12., stav 3. Ugovora (120 dana), zbog čega je Društvo izvršilo obračun ugovorne kazne u iznosu od 10% od ukupno ugovorene cijene sa PDV-om u iznosu od 268.937 KM. Obračun, odnosno fakturisanje je izvršeno u novembru i decembru, a rok za završetak radova je bio septembar 2022. godine.

Za LOT 3, Ugovor je zaključen 10. 5. 2022. godine sa dobavljačem Opšta zadruga „PRUGA“ p.o. Sarajevo u vrijednosti od 396.006 KM dok je planirana vrijednost nabavke 400.000 KM. Rok za izvođenje radova je 210 dana od uvođenja izvođača u posao. Ugovorena vrijednost je u visini planiranih sredstava u planu JN za 2021. godinu.

Na osnovu navedenog, ne možemo potvrditi da je postupak nabavke radova na potpunoj rekonstrukciji terminala tečnih naftnih goriva Blažuj, rekonstrukciju i dogradnju postojećeg objekta Upravne zgrade OTF-a, sanaciji pristupnog industrijskog željezničkog kolosijeka izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama zbog toga što su provedeni postupci koji nisu predviđeni Planom javnih nabavki za 2022. godinu i zaključivani su ugovori sa dobavljačima u značajno većim iznosima od planiranih.

➤ **Otvoreni postupak za nabavku radova na rekonstrukciji terminala tečnih naftnih derivata Bihać**

Postupak nabavke radova na rekonstrukciji terminala tečnih naftnih derivata Bihać pokrenut je 11. 8. 2022. godine, s procijenjenom vrijednosti nabavke od 9.700.000 KM, a Tenderska dokumentacija (u daljnjem tekstu: TD) objavljena je na portalu Agencije za javne nabavke 23. 9. 2022. godine. Ova nabavka planirana je i u Planu JN za 2021. godinu kada je i pokrenut postupak ali je u cijelosti poništena rješenjem URŽ-a od 9. 6. 2022. godine.

Na objavljeni TD izjavljena je žalba ponuđača „TEHNOINŽENJERING“ d.o.o. Brčko. Društvo je u potpunosti prihvatilo navode žalbe i izvršilo izmjenu TD. Društvo je izvršilo i drugu izmjenu TD zbog produženja rokova za dostavu i javno otvaranje ponuda. Na izmijenjenu TD uložena je žalba ponuđača „Elcom“ d.o.o. Tuzla. Društvo je odbacilo navedenu žalbu kao neblagovremenu.

U Zapisniku o otvaranju ponuda od 11. 1. 2023. godine navedene su dvije pristigle ponude. U zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda od 28. 2. 2023. godine komisija je utvrdila da je prema kriteriju za izbor ponude prihvatljiva jedna ponuda grupe ponuđača sa liderom Termoelektro d.o.o. Brčko na iznos od 19.997.063 KM. Navedena ponuda je značajno viša od planiranih sredstva (9.700.000 KM). Prilikom planiranja nabavke u 2022. godini **Društvo nije postupilo u skladu sa odredbama člana 15. Zakona o javnim nabavkama, nije procijenilo tržišnu vrijednost nabavke u vrijeme objave obavještenja o nabavci. Društvo je 10. 4. 2023. godine donijelo Odluku o dodatnim sredstvima kojom se osiguravaju dodatna sredstva za ovu nabavku u 2023. godini. Društvo je 13. 4. 2023. godine donijelo Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača te Ugovor za izvođenje radova na rekonstrukciji Tečnih naftnih terminala Bihać dodijelila grupi sa Termoelektro d.o.o. Brčko kao liderom grupe ponuđača: Bosna-S d.o.o. Sarajevo, Deling d.o.o. Tuzla, Radis d.o.o., Agencija Kamir d.o.o. Široki Brijeg i Feromont d.o.o. Beograd. Na ovu Odluku 23. 4. 2023 godine uložena je žalba od ponuđača Elcom d.o.o. Tuzla.**

Pored navedenih postupaka javnih nabavki putem otvorenog postupka revidirali smo, tri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda, devet direktnih sporazuma, te utvrdili sljedeće:

- Najmanje četrdeset jedan postupak javne nabavke u vrijednosti od 105.508 KM proveden putem direktnog sporazuma, **nije planiran u Planu javnih nabavki za 2022. godinu.**
- Revidirali smo **devet direktnih sporazuma** u iznosu od 46.150 KM. Kod nabavki kancelarijskog materijala i potrepština ukupne ugovorene vrijednosti 8.211 KM, proizvodi za čišćenje 6.713 KM, usluge u području zaštite okoliša 11.000 KM, nabavka promotivnog materijala 8.236 KM, za nabavku goriva u iznosu od 3.151 KM (ista roba nabavljena i putem otvorenog postupka u vrijednosti od 59.850 KM), **konstatovali smo da nije postupljeno u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom.**



- Za nabavku usluga: nadzora građevinskih radova proveden je otvoreni postupak u vrijednosti od 245.000 KM, konkurentski zahtjev u vrijednosti od 20.000 KM i direktni sporazumi u vrijednosti od 11.820 KM; finansijske revizije proveden je konkurentski zahtjev u vrijednosti od 12.000 KM i direktni sporazum u vrijednosti od 4.500 KM, **što nije u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom.**
- **Zaključen je Ugovor o otvaranju i vođenju namjenskog transakcijskog računa po osnovu takse za uspostavu rezervi naftnih derivata sa Sberbank d.d. Sarajevo bez provođenja procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama.**
- **Izvršeno je produženje ugovora o pružanju zaštitarskih usluga za dodatnih 30 dana bez provođenja postupka javne nabavke.**

Uzimajući u obzir navedene propuste ne možemo potvrditi da je Društvo postupke javnih nabavki u potpunosti provodilo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Preporuke:

- *postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, u dijelu koji se odnosi na primjenu odgovarajućeg postupka nabavke, ocjenu pristiglih ponuda i poštivanje uslova zahtijevanih tenderskom dokumentacijom;*
- *blagovremeno provoditi postupke javnih nabavki u dijelu koji se odnosi na komisijsku ocjenu i izbor dobavljača, te konačno zaključivanje ugovora sa njima, kako ne bi dolazilo do značajnog protoka vremena između pojedinih faza u procesu nabavki;*

Vežano za proces nabavki u Zavisnom društvu, nisu nam prezentovani interni akti kojima je uređen ovaj proces, niti je dostavljena dokumentacija na osnovu koje bismo se uvjerali u provedene nabavke.

9. OSTALI NALAZI

9.1 Sudski sporovi

Prema dostavljenim podacima od Zavisnog društva, protiv njega se vode sudski sporovi u ukupnom iznosu od 851.620 KM i odnose se tužbe iz obligacionih odnosa. U skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, Društvo je u obavezi procijeniti ishod i finansijski efekat izmirenja potencijalne obaveze, te za procijenjeni iznos izvršiti rezervisanje. Rezervisanje se priznaje kada subjekt ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat nekog prošlog događaja, kada je vjerovatno da će za izmirenje obaveze biti neophodan odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi, te kada se može napraviti pouzdana procjena iznosa obaveze.

Za sudske postupke, koji se vode protiv Društva nije izvršena procjena iznosa zatezних kamata i sudskih troškova, niti su izvršena rezervisanja u finansijskim izvještajima. Navedeno nije u skladu sa odredbama MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koji nalaže da rezervisanja treba priznati ako je vjerovatno da će podmirenje obaveze zahtijevati odliv resursa. To za posljedicu može imati da su rashodi i obaveze potcijenjeni. Efekat na finansijske izvještaje nismo mogli utvrditi.

Preporuka:

- *rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, s ciljem fer i istinitog prikazivanja finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Društvo je 28. 9. 2023. godine dostavilo komentar sa dodatnom dokumentacijom.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi: ocjene pokazatelja za umanjenje vrijednosti sredstava, primjenu metoda obračuna amortizacije, revalorizacijske rezerve, pokrenute sudske sporove protiv Zavisnog društva, utrošak sredstava za dokapitalizaciju Zavisnog društva, nametnutih ograničenja djelokruga revizije, nadzora nad kontrolnim aktivnostima i ocjene rizika, primjene računovodstvenih politika kod Zavisnog društva, prijema u radni odnos, javne nabavke, postupanja po pismu menadžmentu, imenovanja predsjednika Nadzornog odbora Zavisnog društva, rada Ureda interne revizije, Plana integriteta, obavezu objavljivanja informacija o finansijskom poslovanju Grupe, uspostavljanja rezervi naftnih derivata, revidiranja plana poslovanja, izdavanja u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH, evidencije o radnom vremenu, obračuna plaća kod Zavisnog društva, naknada članovima Nadzornog odbora Zavisnog društva, rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, smanjenja osnovnog kapitala i Bilješki uz finansijske izvještaje.

Prihvatili smo i inkorporirali u Izvještaj obrazloženja vezana za:

- obavezu objavljivanja informacija o finansijskom poslovanju grupe, budući da je Matično društvo osnovano u skladu sa Zakonom o naftnim derivatima FBiH i nema obavezu objavljivanja informacija o finansijskom poslovanju u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima;
- naknade članovima Nadzornog odbora Zavisnog društva, jer nam je uz komentar dostavljena Odluka o utvrđivanju naknada članovima Nadzornog odbora;
- smanjenje osnovnog kapitala na teret iskazanog gubitka do visine kapitala, budući da je uz komentar dostavljen dokaz o izvršenom knjiženju u 2023. godini iz čega je vidljivo da je postupljeno po datoj preporuci;
- Bilješke uz finansijske izvještaje, koje su nam dostavljene uz komentar, a odnose se na Bilješke iz izmijenjenog konsolidovanog izvještaja za 2022. godinu od 26. 7. 2023, prema kojima je Grupa adekvatno objavila sve potrebne informacije, u skladu s MRS-om 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja;
- datum otvaranja ponuda i ugovornu kaznu za postupak nabavke usluga nadzora radova na TTNG Blažuj, gdje je prema dostavljenoj dokumentaciji vidljivo da je Matično društvo produžilo rok za dostavljanje ponuda i da se kazneni penali spominju u kontekstu izvođača građevinskih radova, a ne u kontekstu vršenja usluga nadzora nad njima.

Za ostala obrazloženja nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća pojašnjenja:

- vezano za primjenu MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, Društvo je u dostavljenom komentaru navelo da postoje procjene sredstava koje su vršene u ranijim periodima, kao i da je prema informacijama koje objavljuje Agencija za statistiku BiH i Federalni zavod za statistiku vidljiv značajan rast cijena prerađivačke industrije u svim djelatnostima, a naročito nekretnina, zbog čega nema indicija o umanjenju vrijednosti sredstava. Ne možemo prihvatiti procjene koje su izvršene u ranijim periodima, jer se one ne mogu smatrati dovoljnim dokazom za donošenje zaključka da ne postoje indicije o umanjenju vrijednosti sredstava, posebno imajući u vidu da Uprava na 31. 12. 2022. godine nije izvršila ocjenu pokazatelja na umanjenje vrijednosti. Također, stav iznesen u Komentaru Grupe da je došlo do rasta vrijednosti nekretnina prema statističkim podacima ne možemo prihvatiti jer se u slučaju nekretnina kojima Društvo raspolaže radi o specijalizovanim nekretninama, te se ne može vršiti poređenje sa podacima čiju osnovu predstavljaju prometovane nekretnine u proteklom periodu, a koje se u najvećem dijelu odnose na stambene jedinice.



Na kraju svake godine Uprava je dužna izvršiti ocjenu da li postoje pokazatelji da je vrijednost sredstava umanjena. Ako takav pokazatelj postoji, subjekt mora procijeniti nadoknadivi iznos za takvo sredstvo, shodno paragrafu 9. i ostalim zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava. Također, u članu 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH definisano je da su subjekti od javnog interesa dužni, u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvještaj o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim.

- kod primjene metode amortizacije Grupa navodi da primjenom funkcionalne metode obračuna amortizacije dolazi do usklađenosti obračunatog troška sa realizovanim učincima u periodu, pogotovo ako se uzme u obzir da postoje tačni podaci o iskorištenosti kapaciteta naftnih rezervoara. Uvažavajući konstatacije Društva, zbog primjene navedene računovodstvene procjene postoji mogućnost da je fer vrijednost sredstava koja se odnose na upravu i administraciju niža od one koja je iskazana u finansijskim izvještajima, a budući da Društvo nije izvršilo njihovu procjenu u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti sredstava, ne možemo potvrditi da su iskazana knjigovodstvena vrijednost sredstava korištenih u upravi i administraciji i iskazani trošak amortizacije potpuni i tačni. Također, budući da se u predmetnom slučaju nije radilo o promjeni računovodstvene politike, već računovodstvene procjene, odluka da se vrši korekcija po funkcionalnoj metodi amortizacije za 2020. i 2021. godinu nije adekvatna.
- za iskazane negativne revalorizacione rezerve u konsolidovanim finansijskim izvještajima Grupe navedeno je da se ne radi o iznosu koji je nastao isključivo zbog kursnih razlika. Navedeno nije u skladu sa dokumentacijom i obrazloženjima dobivenim tokom obavljanja revizije. Također, obrazloženje da se u iznosu revalorizacionih rezervi, pored kursnih razlika, nalazi i umanjene vrijednosti ulaganja u Zavisno društvo, te pogrešno evidentirana Odluka o pokriću gubitka Zavisnog društva, ne možemo prihvatiti jer navedene računovodstvene promjene ne mogu biti evidentirane na poziciji revalorizacionih rezervi. Društvo nije dostavilo dodatnu dokumentaciju kako bi potkrijepilo iznesene tvrdnje u komentaru na Nacrt izvještaja.
- u vezi rezervisanja za pokrenute sudske sporove dostavljene su analitičke kartice bez navedenih naziva dobavljača, za koje Grupa tvrdi da se radi o dobavljaču Zik d.o.o. Zagreb. Prema navedenoj argumentaciji, radi se o obavezama koje su već evidentirane i nema osnova za rezervisanja po sudskim sporovima. Budući da se prema navedenim karticama radi o iznosu od 476.236 KM, a sudski sporovi koji se vode protiv Zavisnog društva su iskazani u iznosu od 851.620 KM, ne možemo potvrditi da su sve utužene obaveze i računovodstveno evidentirane. Tvrdnju da Zavisno društvo posluje u Republici Hrvatskoj i koristi standarde koji ne zahtijevaju rezervisanja za zatezne kamate ne možemo prihvatiti, jer smo obavljali reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Grupe, koja prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH mora primjenjivati Međunarodne računovodstvene standarde i Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja.
- kod ulaganja u Zavisno društvo Grupa je navela da su sredstva za dokapitalizaciju utrošena transparentno, što je potvrđeno i izvještajima komisije koju formira Matično društvo. Za izvršena ulaganja, osim Izvještaja komisije Matičnog društva koji nam je prezentovan i u toku obavljanja revizije, nije nam dostavljena potrebna dokumentacija za provjeru navoda iz predmetnog Izvještaja, iako je tražena od Zavisnog društva u više navrata (fakture, ugovori, zapisnici nadzornih organa). Zbog navedenog nismo mogli potvrditi iskazane iznose ulaganja u 2022. godini i ranijim godinama, kao ni da su sredstva transparentno utrošena i da su prikazana ulaganja zaista i izvršena.
- vezano za ograničenje djelokruga revizije, Grupa tvrdi da nije bilo moguće dostaviti dio tražene dokumentacije zbog zaštite ličnih podataka, što ne možemo prihvatiti kao adekvatan argument, jer u skladu s članom 39. Zakona o reviziji institucija u FBiH, Ured za reviziju može



zahtijevati od revidiranog subjekta bilo koji dokument ili informaciju, uključujući podatke u elektronskom obliku, koji taj čuva ili je pod njegovom kontrolom. Također članom 44. navedenog Zakona informaciju koju dobije u toku obavljanja poslova Ureda za reviziju revizor ne smije otkrivati niti prenositi osim za obavljanje poslova Ureda za reviziju, ili ako je zakonom dato pravo da otkrije ili prenese takvu informaciju.

- u vezi kvalifikacije za primjenu Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, posebno za rad Zavisnog društva, Grupa je dostavila određenu dokumentaciju koja se odnosi na rad interne revizije Matičnog društva, kao i strategije i ocjene rizika. Međutim, iz navedene dokumentacije ne možemo potvrditi da su uspostavljene adekvatne kontrolne aktivnosti, kao ni da je rizik u vezi poslovanja Zavisnog društva adekvatno procijenjen, što se ogleda u uočenim nedostacima u finansijskom izvještavanju na nivou Grupe.
- za primjenu vlastitih računovodstvenih politika Zavisnog društva koje nisu usaglašene sa politikama Matičnog društva navodi se da su računovodstvene politike usaglašene, a da se vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme vrši po metodi troška, što je usaglašeno na nivou Grupe. Uvidom u pojedinačne računovodstvene politike konstatovali smo da se one razlikuju, prvenstveno u dijelu koji se odnosi na procjenu umanjenja vrijednosti sredstava i umanjenja vrijednosti potraživanja. Zbog navedenog smo konstatovali da Matično društvo nema suštinsku kontrolu nad određivanjem finansijskih i poslovnih politika Grupe. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim je definisano da pri izradi konsolidovanih finansijskih izvještaja grupe pravnih lica Matično društvo ima vladajući uticaj (kontrolu) na određivanje finansijskih i poslovnih politika.
- kod prijema u radni odnos za 15 zaposlenika na određeno vrijeme u Matičnom društvu, Grupa se poziva na investicijski ciklus poslovanja u kojem se nalazi i da je zbog neophodnosti omogućavanja neometanog rada svakog sektora primjenjivana Uredba o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH. S obzirom na to da je Matično društvo zaključivalo ugovore na period do šest mjeseci, ali je nakon isteka navedenog perioda zaključilo nove ugovore o radu sa istim zaposlenicima, ali za druga radna mjesta, ne možemo potvrditi da su zapošljavanja izvršena u skladu sa Zakonom o radu i Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH.
- vezano za komentare u vezi javnih nabavki dajemo sljedeća obrazloženja:
 - Grupa je navela da je razlog za konstatovanu neefikasnost Matičnog društva u vezi provođenja javnih nabavki složenost postupaka koji se provode. Navedeno ne možemo prihvatiti s obzirom na to da smo konstatovali značajne propuste u planiranju javnih nabavki, neblagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavki i značajno odstupanje broja realizovanih u odnosu na planirane postupke.
 - za postupak nabavke nadzora nad izvođenjem radova na TTNG Blažuj, Grupa je navela da je postupljeno u skladu sa stavom Agencije za javne nabavke. Međutim, nije nam prezentovano navedeno mišljenje Agencije. S obzirom na to da se, nakon izjavljene žalbe, pri ponovnoj ocjeni ponuda u postupku za nabavku usluga stručnog nadzora nad izvođenjem radova na rekonstrukciji terminala u Blažuju ponuda drugorangiranog ponuđača odbacila kao neprihvatljiva, ocjeni ponuda nije se pristupilo s dužnom pažnjom. Na ovaj način se trajanje postupaka javnih nabavki produžava vraćanjem na ponovno odlučivanje, što dovodi do neispunjenja rokova za nabavku u skladu s usvojenim finansijskim planom, potrebama i zakonskim obavezama.
 - za nabavku radova za terminal Bihać, u dostavljenom komentaru prezentovano je mišljenje Agencije za javne nabavke u kojem se navodi da je ugovorni organ obavezan poništiti postupak javne nabavke u slučaju da su cijene svih prihvatljivih ponuda znatno veće od osiguranih sredstava za predmetnu nabavku. Grupa navodi da je zbog važnosti projekta za FBiH i rasta cijena robe i radova donijelo odluku o izdvajanju dodatnih sredstava za zaključivanje ugovora o nabavci.



Navedeno ne predstavlja adekvatno obrazloženje budući da Matično društvo nije postupilo u skladu sa odredbama člana 15. Zakona o javnim nabavkama i nije procijenilo tržišnu vrijednost nabavke u vrijeme objave obavještenja o nabavci, budući da je važnost projekta i činjenica da je došli do rasta cijene robe i radova bila poznata u vrijeme objave postupka.

- za otvoreni postupak nabavke radova na terminalu Blažuj, u komentaru je navedeno da se pri provođenju postupaka javnih nabavki Grupa ponaša transparentno, da se prema ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, te da kroz tendersku dokumentaciju omogućava pravednu i aktivnu konkurenciju. Također je navedeno da ova nabavka nije unesena u plan javnih nabavki za 2022. godinu budući da je u 2021. godini donesena odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača, te da prihvaćena ponuda nije znatno veća od procijenjene vrijednosti i da su sredstva za realizaciju nabavke bila na raspolaganju. Vezano za ovu nabavku, u Izvještaju smo naveli značajan protok vremena od zaprimanja ponuda, njihove komisijske ocjene, izbora dobavljača i konačno zaključivanja ugovora sa njima, a kao neusklađenost smo konstatovali da je vrijednost zaključenih ugovora za 3.531.869 KM (u dva lota) veća od procijenjene vrijednosti, što smatramo značajno većim od procijenjene vrijednosti.
- kod provođenja direktnih sporazuma, tvrdnje da propusti nisu od materijalnog značaja, da je postojala hitnost za provođenje postupka i da predmet nabavke nije dijeljen, nisu prihvaćene, budući da postupci direktnih sporazuma nisu provedeni u skladu sa zahtjevima Zakona o javnim nabavkama, što je detaljno obrazloženo kroz Izvještaj.
- vezano za konkurentne i direktne postupke za: nadzor građevinskih radova u vrijednosti od 20.000 KM i direktni sporazum od 11.820 KM i usluge finansijske revizije u vrijednosti od 12.000 KM i direktni sporazum od 4.500 KM Grupa navodi da nije vršeno dijeljenje nabavki u cilju izbjegavanja odgovarajućeg postupka nabavke. Međutim, nije nam prezentovana dodatna dokumentacija kojom se potvrđuje da je navedeno u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama koji propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom.
- u vezi postupanja Grupe po Pismu menadžmentu, dostavljeno je obrazloženje da su preporuke realizovane i da su poduzete aktivnosti na njihovoj realizaciji u 2023. godini. Detaljnim pregledom dostavljene dokumentacije utvrdili smo da je samo jedna preporuka potpuno realizovana, dok je preporuka koja se odnosi na rad Ureda za internu reviziju djelimično realizovana u 2023. godini. Ostale preporuke su ponovljene u Izvještaju.
- kod imenovanja predsjednika Nadzornog odbora Zavisnog društva, Grupa je uz Komentar dostavila Odluku o imenovanju članova Nadzornog odbora. Predmetnom odlukom samo su izmijenjena dva člana Nadzornog odbora, dok o produženju mandata predsjednika Nadzornog odbora nije dostavljena Odluka.
- vezano za uspostavljanje Ureda interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Grupa je navela da je u 2023. godini izvršena preraspodjela radnih mjesta, čime je imenovan rukovodilac Ureda interne revizije. Navedeno ne mijenja činjenicu da u 2022. godini Ured interne revizije nije uspostavljen u punom kapacitetu i da obim izvršenih revizija nije dovoljan da se prepoznaju potencijalna pogrešna prikazivanja, a posebno u dijelu namjenskog utroška sredstava Zavisnog društva doznačenih za dokapitalizaciju koji je prepoznat kao visokorizičan proces i kroz registar rizika. Naša preporuka je izmijenjena samo u dijelu koji se odnosi na potrebu popunjavanja Ureda za internu reviziju skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, budući da je dostavljen dokaz o imenovanju rukovodioca u 2023. godini.
- za donošenja Plana integriteta Grupa je imenovala radnu grupu sa zadatkom da sačini novi plan integriteta u skladu s Akcionim planom za borbu protiv korupcije u FBiH. Međutim, plan integriteta nije sačinjen, zbog čega navedeno obrazloženje ne možemo prihvatiti.



- u vezi uspostavljanja rezervi naftnih derivata, Grupa je navela da je u ograničenom kapacitetu već uspostavilo rezerve naftnih derivata. Budući da još uvijek nisu uspostavljeni svi terminali, bez obzira na osposobljavanja ograničenih kapaciteta terminala, konstatovali smo da Matično društvo od 2014. godine, tj. od stupanja na snagu Zakona o naftnim derivatima u FBiH, nije uspostavilo rezerve naftnih derivata, zbog čega je i osnovano.
- kod revidiranja Plana poslovanja u slučaju odstupanja realizovanih od planiranih iznosa prihoda i rashoda Grupa navodi da Plan nije revidiran, jer je za potrebe izmjene Plana potrebno izvršiti i rebalans Budžeta FBiH. Nije nam prezentovano da je Matično društvo preduzelo aktivnosti prema Vladi FBiH za donošenje rebalansa Budžeta, kako bi se planirani prihodi usaglasili sa kretanjima na tržištu.
- za preporuku koja se odnosi na pribavljanje saglasnosti Vlade FBiH za izdavanje u podzakup poslovnog prostora u vlasništvu FBiH, a koji je Matičnom društvu dat na raspolaganje, nije nam prezentovana dodatna dokumentacija koji bi uticala na promjenu nalaza i date preporuke.
- vezano za preporuku koja se odnosi na evidenciju o radnom vremenu za radnike izvan sjedišta Matičnog društva, dostavljena je dodatna dokumentacija (šiht liste). S obzirom na to da je kod svih zaposlenika iskazano identično vrijeme početka i završetka radnog vremena, ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, odnosno da je uspostavljena evidencija o radnom vremenu u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.
- kod obračuna plaća kod Zavisnog društva, Grupa je dostavila obrazloženje u kojem navodi da podaci vezani za obračun plaća nisu dostavljeni zbog zaštite ličnih podataka u skladu sa zakonima Republike Hrvatske, te je u toku obavljanja revizije dostavljena dokumentacija bez svih potrebnih elemenata. Navedeno objašnjenje ne možemo prihvatiti kao adekvatan argument, jer u skladu s članom 39. Zakona o reviziji institucija u FBiH, Ured za reviziju može zahtijevati od revidiranog subjekta bilo koji dokument ili informaciju, uključujući podatke u elektronskom obliku, koji taj čuva ili je pod njegovom kontrolom. Također članom 44. navedenog Zakona informaciju koju dobije u toku obavljanja poslova Ureda za reviziju revizor ne smije otkrivati niti prenositi osim za obavljanje poslova Ureda za reviziju, ili ako je zakonom dato pravo da otkrije ili prenese takvu informaciju.
- u vezi okončanja aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa s ciljem uspostave rezervi naftnih derivata, Grupa je prezentovala do sada preduzete aktivnosti, ali one i dalje nisu okončane, zbog čega se dati nalaz i preporuka ponavlja i u konačnom Izvještaju.

Reviziju konsolidovanih izvještaja Operatora – „Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo obavio je revizorski tim u sastavu: Alida Selimović – voditeljica tima, Mirza Šrđnić – član tima i Vildana Altumbabić – članica tima.

Voditeljica tima

Alida Selimović s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić s.r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju preduzeća u većinskom
državnom vlasništvu

Belma Mušinović s.r.

V. PRILOZI

- 1. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

OPERATOR TERMINALI FEDERACIJE d.o.o.

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Mustajbega Fadilpašića 1

Sjedište i adresa pravnog lica

4200977100007

Identifikacioni broj za direktne poreze

200977100007

Identifikacioni broj za indirektne poreze

52.10

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

077

Šifra opštine

Skladištenje robe

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212004576678

Broj računa

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD (BILANS USPJEHA)

za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	1.650.225	1.200.425
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202	0	0
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203	0	0
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204	0	0
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205		0
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	1.650.225	1.200.425
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	0	0
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208	1.619.927	0
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	30.298	1.200.425
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	0	0
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211	0	0
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212	0	0
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	0	0
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	11.462.428	11.015.292
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	0	0
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	0	0



Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217	0	0
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218	0	0
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219	0	0
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220	0	0
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221	0	0
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222	0	0
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223	0	0
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224	0	0
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225	0	0
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226	0	0
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227	0	0
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228	0	0
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229	0	0
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230	0	0
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231	0	0
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232	0	0
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233	0	0
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234	0	0
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235	0	0
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237	0	0
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238	0	0
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239	0	0
2.10	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240	0	0
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241	0	107.023
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242	0	14.097
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243	0	14.643
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244	0	0
7.	Prihodi od dividendi		245	0	0



Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	277.712	667
9.1.	Prihodi od kamata		248	271.289	61
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249	0	0
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250	6.423	606
10.	Ostali prihodi i dobiti		251	11.184.716	10.878.862
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	13.112.653	12.215.717
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	11.336.210	10.337.847
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254	0	0
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255	0	0
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	144.680	168.697
4.	Troškovi energije i goriva		257	325.108	205.389
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	6.912.742	6.470.683
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	5.661.668	5.414.132
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	1.098.722	890.617
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	152.352	165.934
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	1.725.837	1.422.475
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	70.611	38.392
6.2.	Investicijske nekretnine		264	0	0
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	0	0
6.4.	Nematerijalna imovina		266	1.655.226	1.384.083
6.5.	Biološka imovina		267	0	0
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268	0	0
7.	Troškovi primljenih usluga		269	1.575.513	1.370.773
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	652.330	699.830
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	1.120.411	869.199
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272	0	14.091
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273	0	0
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274	0	14.091
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275	0	0
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276	0	0
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277	0	0
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278	0	0
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279	0	0
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281	0	0
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282	0	0
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283	0	0
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284	0	0
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285	0	0
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		286	0	0
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)		287	196.360	0
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku		288	196.360	0
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289	0	0
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		290	0	0
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291	0	0
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		292	0	0
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		293	0	0
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		294	0	0
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295	0	0
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		296	0	0
2.10	Ostali neto gubici od finansijske imovine		297	0	0
3.	Troškovi rezervisanja, neto		298	160.866	0
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299	0	0
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300	0	0
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301	2.232	0
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303	0	0
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)		304	737.080	848.380
9.1.	Rashodi od kamata		305	704.597	246.392
9.2.	Neto negativne kursne razlike		306	32.483	601.988
9.3.	Ostali finansijski rashodi		307	0	0
10.	Ostali rashodi i gubici		308	23.873	6.728
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	12.456.621	11.207.046
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	656.032	1.008.671
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311	0	0
I.	Porez na dobit (313+314)		312	0	0
1.	Tekući porez na dobit		313	0	0
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314	0	0
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315	0	0



Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316	0	0
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317	0	0
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318	0	0
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	656.032	1.008.671
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321	0	-109.538
M.	Dobit (319+321)		322	656.032	899.133
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU					
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324	0	0
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325	0	0
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326	0	0
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327	0	0
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328	0	0
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329	0	0
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330	0	0
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331	0	0
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332	0	0
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333	0	0
2.3.	Aktuarski dobiti/(gubici) od planova definiranih primanja		334	0	0
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335	0	0
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336	0	0
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337	0	0
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338	0	0
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	656.032	899.133
Zarada po dionici					
	a) Osnovna zarada po dionici		340	0	0
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341	0	0
Dobit/(gubitak) koja pripada:					
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	656.032	899.133
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
Ukupni rezultat koji pripada:					
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	656.032	899.133
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Sarajevo-Centar, 21.07.2023.

Mjesto i datum

ČEHO (MUJO) NERMAN

Certificirani računovođa
CR-5139/5

Hermedin Zornić Slaven Zeljko

M.P.

Direktor

OPERATOR TERMINALI FEDERACIJE d.o.o.

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Mustajbega Fadilpašića 1

Sjedište i adresa pravnog lica

Skladištenje robe

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212004576678

Broj računa

4200977100007

Identifikacioni broj za direktne poreze

200977100007

Identifikacioni broj za indirektne poreze

52.10

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

077

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA
(BILANS STANJA)
 na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	62.476.649	54.306.809
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	33.458.450	28.720.429
1.1.	Zemljište		003	3.617.800	3.617.800
1.2.	Građevinski objekti		004	7.027.855	6.973.658
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	3.190.703	2.817.479
1.4.	Transportna sredstva		006	66.429	509.041
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	10.800	0
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	19.544.863	14.802.451
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	0	0
2.1.	Zemljište		010	0	0
2.2.	Građevinski objekti		011	0	0
2.3.	Postrojenja i oprema		012	0	0
2.4.	Nematerijalna imovina		013	0	0
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014	0	0
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	29.013.052	25.579.570
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016	0	0
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017	0	0
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	21.400.191	20.402.624
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	7.612.861	5.176.946

Izvještaj o finansijskoj reviziji konsolidovanih izvještaja
 „Operatora – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo za 2022. godinu



Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020	0	0
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	0	0
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022	0	0
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023	0	0
9.	Goodwill		024	0	0
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	0	0
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	0	0
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027	0	0
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028	0	6.810
11.1.	Depoziti kod banaka		029	0	0
11.2.	Dati krediti		030	0	6.810
11.3.	Obveznice		031	0	0
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032	0	0
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033	0	0
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	5.147	0
B.	Odgođena porezna imovina		035	0	0
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	41.767.733	39.628.691
1.	Zalihe (038 do 042)		037	4.143.841	4.121.346
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	291.586	266.859
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039	0	0
1.3.	Gotovi proizvodi		040	0	0
1.4.	Roba		041	3.852.255	3.854.487
1.5.	Dati avansi		042	0	0
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043	0	0
3.	Ugovorna imovina		044	2.349	6.631
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	1.264.327	931.702
4.1.	Kupci - povezane strane		046	0	0
4.2.	Kupci u zemlji		047	1.264.327	804.527
4.3.	Kupci u inostranstvu		048	0	127.175
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	7.069	0
5.1.	Depoziti kod banaka		050	0	0
5.2.	Dati krediti		051	7.069	0
5.3.	Obveznice		052	0	0
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053	0	0
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054	0	0
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055	0	0



Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056	0	2.473
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	34.624.809	32.928.555
10.	Akontacije poreza na dobit		058	0	93.732
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	1.725.338	1.544.252
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	104.244.382	93.935.500
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061	155.460.427	155.467.643
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	259.704.809	249.403.143
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	49.126.875	50.572.203
1.1.	Dionički kapital		102	0	0
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103	0	0
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104	49.126.875	50.572.203
1.4.	Državni kapital		105	0	0
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	0	0
2.	Dionička premija		107	0	0
3.	Rezerve (109+110)		108	18.402.364	10.995.519
3.1.	Statutarne rezerve		109	1.425.739	1.425.739
3.2.	Ostale rezerve		110	16.976.625	9.569.780
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111	-441.624	0
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112	0	0
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113	0	0
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114	-441.624	0
5.	Dobit (116+117)		115	6.132.036	5.796.965
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	5.476.004	4.897.832
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	656.032	899.133
6.	Gubitak (119+120)		118	19.454.388	20.101.484
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119	19.454.388	17.914.866
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120	0	2.186.618
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	53.765.263	47.263.203
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	53.765.263	47.263.203
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	39.884.160	39.807.915
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	12.795.499	13.160.750
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126	12.795.499	13.145.973



Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127	0	0
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128	0	0
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129	0	14.777
2.	Odgođeni prihod		130	13.901.308	13.476.714
3.	Rezervisanja		131	515.741	489.687
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132	12.671.612	12.680.764
C.	Odgođene porezne obaveze		133	189.582	109.538
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	10.405.377	6.754.844
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	5.507.715	5.368.085
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	3.172.690	3.945.945
1.2.	Ugovorne obaveze		137	121.736	138.928
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	1.827.273	1.024.440
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139	0	0
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140	0	0
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141	386.016	258.772
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142	0	0
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143	0	0
4.	Odgođeni prihod		144	9.155	0
5.	Rezervisanja		145	0	0
6.	Obaveze za porez na dobit		146	0	0
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	4.888.507	1.386.759
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	50.479.119	46.672.297
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	104.244.382	93.935.500
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150	155.460.427	155.467.643
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	259.704.809	249.403.143

Sarajevo-Centar, 21.07.2023.

Mjesto i datum

ČEHO (MUJO) NERMAN

Certificirani računovoda

CR-5139/5

Hermedin Zornić Slaven Zeljko

Direktor

M.P.

OPERATOR TERMINALI FEDERACIJE d.o.o.

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Mustajbega Fadilpašića 1

Sjedište i adresa pravnog lica

4200977100007

Identifikacioni broj za direktne poreze

200977100007

Identifikacioni broj za indirektne poreze

Skladištenje robe

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212004576678

Broj računa

52.10

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

077

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
(IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)
(Indirektna metoda)
za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine**

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI					
1.1.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		(+)(-)	501	656.032	899.133
1.2.	Usklađenja:					
1.2.1.	Amortizacija		(+)	502	1.725.837	1.422.475
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto		(+)(-)	503	0	0
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	504	0	0
1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto		(+)(-)	505	0	0
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namijenjene prodaji, neto		(+)(-)	506	0	0
1.2.6.	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	507	0	0
1.2.7.	Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina		(+)	508	0	0
1.2.8.	Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine		(+)	509	0	0
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	510	0	0
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti biološke imovine, neto		(+)(-)	511	0	0
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)(-)	512	0	0
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	513	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	514	0	0
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto		(+)(-)	515	0	0
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto		(+)(-)	516	0	0
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto		(+)(-)	517	0	0
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto		(+)(-)	518	2.232	0
1.2.18.	Otpisane obaveze		(-)	519	0	0
1.2.19.	(Otpuštanje)/dodatno priznata rezervisanja, neto		(+)(-)	520	0	0
1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata		(+)(-)	521	0	0
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		(+)	522	0	0
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u bilansu uspjeha		(-)	523	0	0
1.2.23.	Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha		(-)	524	0	0
1.2.24.	Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha		(+)	525	0	109.538
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu					
1.3.1.	Smanjenje/(povećanje) zaliha		(+)(-)	526	-22.495	-3.868.229
1.3.2.	Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca		(+)(-)	527	-332.625	-174.450
1.3.3.	Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja		(+)(-)	528	84.881	1.089.054
1.3.4.	Smanjenje/(povećanje) ugovorne imovine		(+)(-)	529	4.282	-214
1.3.5.	Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima		(+)(-)	530	-773.255	130.640
1.3.6.	Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza		(+)(-)	531	136.273	-8.457.376
1.3.7.	Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza		(+)(-)	532	3.371.976	3.952.467
1.4.	Plaćeni porez na dobit		(-)	533	0	0
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 533)		(+)(-)	534	4.853.138	-4.896.962
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI					
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme		(-)	535	-4.738.021	-6.145.141
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	536	0	0
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina		(-)	537	0	0
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina		(+)	538	0	0
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine		(-)	539	-3.433.482	0
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine		(+)	540	0	0
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine		(-)	541	0	0
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine		(+)	542	0	0
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji		(+)	543	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	544	0	0
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	545	0	0
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	546	0	0
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	547	0	0
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	548	0	0
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	549	0	0
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	550	0	0
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	551	0	0
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	552	0	0
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	553	0	0
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	554	0	0
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	555	0	0
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	556	0	0
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	557	0	0
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	558	0	0
2.25.	Primljene dividende		(+)	559	0	0
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(+)	560	0	0
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(-)	561	0	0
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	562	0	0
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	563	0	0
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/ (korišten) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)		(+) (-)	564	-8.171.503	-6.145.141
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Prilivi od emisije dionica/uplaćeni vlasnički kapital		(+)	565	4.000.000	6.264.488
3.2.	Sticanje vlastitih dionica		(-)	566	0	0
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	567	0	0
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	568	0	0
3.5.	Prilivi od uzetih kredita		(+)	569	564.826	9.747.723
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	570	0	-1.821.681
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	571	0	0
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	572	0	0
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	573	0	0
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata		(+)	574	0	0
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata		(-)	575	0	0
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		(+)	576	891.417	70.621
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(-)	577	-441.624	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)		(+)(-)	578	5.014.619	14.261.151
4.	NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)		(+)(-)	579	1.696.254	3.219.048
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		(+)(-)	580	32.928.555	29.709.507
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(+)(-)	581	0	0
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)		(+)(-)	582	34.624.809	32.928.555

Sarajevo-Centar, 21.07.2023.

Mjesto i datum

ČEHO (MUJO) NERMAN

Certificirani računovođa

CR-5139/5

Hermedin Zornić Slaven Zeljko

M.P.

Direktor

OPERATOR TERMINALI FEDERACIJE d.o.o.

Naziv pravnog lica

Sarajevo-Centar, Mustajbega Fadilpašića 1

Sjedište i adresa pravnog lica

Skladištenje robe

Djelatnost

Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH

Naziv banke

1549212004576678

Broj računa

4200977100007

Identifikacioni broj za direktne poreze

200977100007

Identifikacioni broj za indirektne poreze

52.10

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

077

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

Sarajevo-Centar

Mjesto

ČEHO (MUJO) NERMAN

Certificirani računovođa

CR-5139/5

Broj licence

Hermedin Zornić Slaven Zeljko

Direktor

21.07.2023.

Datum

033/222-496

Kontakt



IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2022. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA						Akumulirana neraspoređena dobit/(nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 31.12.2020. godine	901	42.359.793	0	12.943.442	0	0	0	-15.272.715	40.030.520		40.030.520
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902	0	0	0	0	0	0	0	0		0
3. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	903	0	0	0	0	0	0	0	0		0
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2020., odnosno 01.01.2021. (901+902+903)	904	42.359.793	0	12.943.442	0	0	0	-15.272.715	40.030.520		40.030.520
5. Dobit/(gubitak) za period	905					0		899.133	899.133		899.133
6. Ostali ukupni rezultat za period	906										
7. Ukupni rezultat (905+906)	907					0		899.133	899.133		899.133
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908										
9. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909										
10. Objavljene dividende	910										
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	911			-1.947.923	0				-1.947.923		-1.947.923
12. Ostale promjene	912	8.212.410				0		69.063	8.281.473		8.281.473
13. Stanje na dan 31.12.2021. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	50.572.203	0	10.995.519	0	0	0	-14.304.519	47.263.203		47.263.203
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914										
15. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	915										
16. Ponovo iskazano stanje na početku perioda 01.01.2022. godine (913+914+915)	916	50.572.203	0	10.995.519	0	0	0	-14.304.519	47.263.203		47.263.203
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917							656.032	656.032		656.032
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918							0	0		0
19. Ukupni rezultat (917+918)	919							656.032	656.032		656.032
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920										
21. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921	1.445.328							1.445.328		1.445.328
22. Objavljene dividende	922							0	0		0
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	923										
24. Ostale promjene	924			7.406.845			0	-115.489	7.291.356		7.291.356
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2022. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	49.126.875	0	18.402.364	0	0	0	-13.763.976	53.765.263		53.765.263



Mustajbega Fadilpašića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

„OPERATOR – TERMINALI FEDERACIJE“ D.O.O. SARAJEVO

Tel: (+387 33) 21 43 26
Tel: (+387 33) 21 42 78

Tel: (+387 33) 21 85 52
Fax: (+387 33) 21 43 16

Web: www.terminali.ba
E-mail: protokol@terminali.ba

Broj: 04-1-385- 54 /22
Sarajevo, 28.09.2023.

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom (**Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo**) za 2022. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li konsolidovani finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima (**Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo**) u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma konsolidovanih finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljavanje ili objavljivanje bili su prepravljani ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.

- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u konsolidovanim finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv (**Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo**) i koje je pokrenuo (**Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo**) i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u (**Operator – Terminali Federacije“ d.o.o. Sarajevo**) za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam indentitet subjektovih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevarom i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
 - Rukovodstvo
 - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
 - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na konsolidivane finansijske izvještaje.

Hermedin Zornić

predsjednik Uprave

Slaven Zeljko

član Uprave



Dostaviti:

- Naslovu
- a/a